

આશિકે અકબર

(સીરતે સિદ્દીકે અકબર કે ચન્દ ગોશે)

AASHIQE AKBAR (GUJARATI)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ
મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી

مکتبۃ المدینہ
(دعوت اسلامی)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

આશિકે અકબર[1]

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ યેહ રિસાલા (64 સફહાત) અવ્વલ તા આખિર પઢ લીજિયે. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ સવાબ વ મા'લૂમાત કે સાથ સાથ દૌલતે ઇશ્ક કા ઢેરોં ઢેર ખઝાના હાથ આએગા.

દુરૂદે પાક કી ફઝીલત

હર કતરે સે ફિરિશ્તા પૈદા હોતા હૈ

મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આ-લમિયાન, સરવરે ઝીશાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને બ-ર-કત નિશાન હૈ : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા એક ફિરિશ્તા હૈ કે ઉસ કા બાઝૂ મશરિક મેં હૈ ઔર દૂસરા મગરિબ મેં. જબ કોઈ શખ્સ મુઝ પર મહબ્બત કે સાથ દુરૂદ ભેજતા હૈ વોહ ફિરિશ્તા પાની મેં ગોતા ખા કર અપને પર ઝાડતા હૈ, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે પરોં સે ટપકને વાલે હર હર કતરે સે એક એક ફિરિશ્તા પૈદા કરતા હૈ વોહ **ફિરિશ્તે કિયામત તક ઉસ દુરૂદ પઢને વાલે કે લિયે ઇસ્તિગ્ફાર કરતે હૈં.**

(اَلْقَوْلُ الْبَدِيع ص ٢٥١،الكلام الاوضح فى تفسير الم نشرح،ص ٢٤٢،٤٢٣)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

1 : યેહ બયાન અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઇસ્લામી** કે અવ્વલીન મ-દની મર્કઝ જામેઅ મસ્જિદ ગુલઝારે હબીબ મેં હોને વાલે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ (અન્દાઝન 3 ર-મઝાનુલ મુબારક સિ. 1410 હિ./29-03-90) મેં ફરમાયા થા. તરમીમ વ ઇઝાફે કે સાથ તહરીરન હાઝિરે ખિદમત હૈ. **મજલિસે મક-ત-બતુલ મદીના**

બચપન કી હૈરત અંગેઝ હિકાયત

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત** (4 હિસ્સે)" સફહા 60 તા 61 પર હૈ : **સિદ્દીકે અકબર** رضی اللہ تعالٰی عنہ ને કભી બુત કો **સજદા** ન કિયા. ચન્દ બરસ કી ઉમ્ર મેં આપ (رضی اللہ تعالٰی عنہ) કે બાપ બુતખાને મેં લે ગએ ઔર કહા : યેહ હૈં તુમ્હારે બુલન્દો બાલા ખુદા, ઈન્હેં સજદા કરો. **જબ** આપ (رضی اللہ تعالٰی عنہ) બુત કે સામને તશરીફ લે ગએ, ફરમાયા : "મૈં ભૂકા હૂં મુઝે ખાના દે, મૈં નંગા હૂં મુઝે કપડા દે, મૈં પથ્થર મારતા હૂં અગર તૂ ખુદા હૈ તો અપને આપ કો બચા." વોહ બુત ભલા ક્યા જવાબ દેતા. આપ (رضی اللہ تعالٰی عنہ) ને એક પથ્થર ઉસ કે મારા જિસ કે લગતે હી વોહ ગિર પડા ઔર કુવ્વતે ખુદાદાદ કી તાબ ન લા સકા. બાપ ને યેહ હાલત દેખી ઉન્હેં ગુસ્સા આયા, ઉન્હોં ને એક **થપ્પડ** રુખ્સારે મુબારક પર મારા, ઔર વહાં સે આપ (رضی اللہ تعالٰی عنہ) કી માં કે પાસ લાએ, સારા વાકિઆ બયાન કિયા. માં ને કહા : ઈસે ઈસ કે હાલ પર છોડ દો જબ યેહ પૈદા હુવા થા તો ગૈબ સે આવાઝ આઈ થી કે

يَـا اَمَةَ اللّٰـهِ عَـلَى التَّحْقِيْقِ
اَبْشِـرِىْ بِالْوَلَدِ الْعَتِيْقِ اِسْمُهٗ
فِـى السَّمَـاءِ الصِّدِّيْقُ لِمُحَمَّدٍ
صَاحِبٌ وَّ رَفِيْقٌ

એ **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) કી સચ્ચી બન્દી ! તુઝે ખુશ ખબરી હો યેહ બચ્ચા અતીક હૈ, આસ્માનોં મેં ઈસ કા નામ સિદ્દીક હૈ, મુહમ્મદ صَلَّى اللّٰہ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા સાહિબ ઔર રફીક હૈ.

યેહ રિવાયત સિદ્દીકે અકબર (رضی اللہ تعالٰی عنہ) ને ખુદ મજલિસે અક્દસ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) મેં બયાન કી. જબ યેહ બયાન કર ચુકે, જિબ્રીલે અમીન (عَلَیۡہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) હાઝિરે બારગાહ હુએ ઔર અર્ઝ કી :

صَدَقَ اَبُوبَکۡرٍ وَّھُوَ الصِّدِّیۡقُ

અબૂ બક્ર ને સચ કહા ઔર વોહ સિદ્દીક હૈં.

યેહ હદીસ ઈમામ અહમદ કસ્તલાની (قُدِّسَ سِرُّہُ النُّوۡرَانِی) ને શર્હે સહીહ બુખારી મેં ઝિક્ર કી.

(ارشاد الساری شرح صحیح بخاری ج۸ص ۳۷۰، ملفوظات اعلی حضرت ص ۶۰،۶۱ بِتَصَرُّف)

સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર કા મુખ્તસર તઆરુફ

ખલીફએ અવ્વલ, જા નશીને મહબૂબે રબ્બે કદીર, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કા નામે નામી ઈસ્મે ગિરામી **અબ્દુલ્લાહ** આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કી કુન્યત **અબૂ બક્ર** ઔર સિદ્દીક વ **અતીક** આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે અલ્કાબ હૈં. سُبۡحٰنَ اللّٰہ ! **સિદ્દીક** કા મા'ના હૈ : "બહુત ઝિયાદા સચ બોલને વાલા." આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ઝમાનએ જાહિલિય્યત હી મેં ઈસ લકબ સે મુલક્કબ હો ગએ થે ક્યૂંકે હમેશા હી સચ બોલતે થે ઔર **અતીક** કા મા'ના હૈ : "આઝાદ." સરકારે આલી મર્તબત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કો બિશારત દેતે હુએ ફરમાયા : "اَنۡتَ عَتِیۡقٌ مِّنَ النَّارِ યા'ની તૂ નારે દોઝખ સે આઝાદ હૈ." ઈસ લિયે આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કા યેહ લકબ હુવા. (تارِیخُ الۡخُلَفَاء ص ۲۹) આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ **કુરૈશી** હૈં ઔર સાતવીં

પુશ્ત મેં શ-જ-રએ નસબ રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે **ખાનદાની શ-જરે** સે મિલ જાતા હૈ. આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ આમુલ ફીલ[1] કે તકરીબન અઢાઈ બરસ બા'દ મક્કતુલ મુકર્રમા زَادَھَا اللہُ شَرَفًاوَّ تَعظِیْمًا મેં પૈદા હુએ. અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ વોહ સહાબી હૈં જિન્હોં ને સબ સે પહલે તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, મખ્ઝને જૂદો સખાવત صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી **રિસાલત કી તસ્દીક** કી. આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ઈસ કદર **જામિઉલ કમાલાત** ઔર **મજમઉલ ફઝાઈલ** હૈં કે અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلام કે બા'દ અગલે ઔર પિછલે તમામ ઈન્સાનોં મેં સબ સે અફઝલો આ'લા હૈં. **આઝાદ મર્દોં મેં સબ સે પહલે ઈસ્લામ કબૂલ કિયા** ઔર તમામ જિહાદોં મેં મુજા-હદાના કારનામોં કે સાથ શરીક હુએ ઔર સુલ્હ વ જંગ કે તમામ ફૈસલોં મેં મહબૂબે રબ્બે કદીર, સાહિબે ખૈરે કસીર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે વઝીર વ મુશીર બન કર, ઝિન્દગી કે હર મોડ પર આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા સાથ દે કર જાં નિસારી વ વફાદારી કા હક અદા કિયા. 2 સાલ 7 માહ મસ્નદે ખિલાફત પર રૌનક અફરોઝ રહ કર 22 જુમાદલ ઉખરા સિ. 13 હિ. પીર શરીફ કા દિન ગુઝાર કર વફાત પાઈ. **અમીરુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિદુના ઉમર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને નમાઝે જનાઝા પઢાઈ ઔર રૌઝએ મુનવ્વરહ زَادَھَا اللہُ شَرَفًاوَّتَکرِیْمًا મેં હુઝૂરે અકદસ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે **પહલૂએ મુકદસ** મેં દફ્ન હુએ.

(الاکمال فی اسماء الرجال ص۳۸۷،تارِیخُ الْخُلَفاء ص۲۷۔۶۲ باب المدینہ کراچی)

1 : યા'ની જિસ સાલ ના મુરાદ વ ના હન્જાર અબ-રહા બાદશાહ હાથિયોં કે લશ્કર કે હમરાહ કા'બએ મુશર્રફા પર હમ્લા આવર હુવા થા. ઈસ વાકિએ કી તફસીલ જાનને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ કિતાબ **"અજાઈબુલ કુરઆન મઅ ગરાઈબુલ કુરઆન"** કા મુતા-લઆ કીજિયે.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબ્હ ઔર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

સબ સે પહલે કૌન ઈમાન લાયા ?

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 92 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**સવાનેહે કરબલા**" સફહા 37 પર હૈ : અગર્ચે સહાબએ કિરામ વ તાબિઈન વગૈરહુમ કી કસીર જમાઅતોં ને ઈસ પર ઝોર દિયા હૈ કે "સિદ્દીકે અકબર" સબ સે પહલે મોમિન હૈં. મગર બા'ઝ હઝરાત ને યેહ ભી ફરમાયા કે સબ સે પહલે મોમિન "હઝરતે અલી" હૈં. બા'ઝ ને યેહ કહા કે "હઝરતે ખદીજા" رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا સબ સે પહલે ઈમાન સે મુશર્રફ હુઈ. ઈન અક્વાલ મેં હઝરતે ઈમામે આલી મકામ, ઈમામુલ અઈમ્મા, સિરાજુલ ઉમ્મહ, હઝરતે ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને ઈસ તરહ તત્બીક (યા'ની મુવા-ફકત) દી હૈ કે મર્દોં મેં સબ સે પહલે **હઝરતે અબૂ બક્ર** મુશર્રફ બ ઈમાન હુએ ઔર ઔરતોં મેં હઝરતે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન **ખદીજા** ઔર નૌ ઉમ્ર સાહિબ ઝાદોં મેં **હઝરતે અલી.** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُم اَجْمَعِیْن

(تارِیخُ الْخُلَفاء لِلسُّیُوطی ص۲۶)

સબ સે અફઝલ કૌન ?

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 92 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**સવાનેહે કરબલા**" સફહા 38 તા 39 પર હૈ : અહલે સુન્નત કા ઈસ પર ઈજમાઅ હૈ કે અમ્બિયા عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે બા'દ તમામ આલમ સે અફઝલ **હઝરતે અબૂ બક્ર સિદ્દીક** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ હૈં, ઉન કે બા'દ **હઝરતે ઉમર**, ઉન કે બા'દ **હઝરતે ઉસ્માન**, ઉન કે બા'દ **હઝરતે અલી**, ઉન કે બા'દ તમામ અ-શ-રએ મુબશ્શરહ, ઉન કે બા'દ બાકી અહલે બદ્ર, ઉન કે બા'દ બાકી અહલે ઉહુદ, ઉન કે બા'દ

બાકી અહલે બૈઅતે રિઝવાન, ફિર તમામ સહાબા. યેહ ઈજમાઅ અબૂ મન્સૂર બગદાદી عَلَیْہِ رَحمَۃُاللّٰہِ الْھَادِیْ ને નક્લ કિયા હૈ. ઈબ્ને અસાકિર عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَادِر ને હઝરતે ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત કી, ફરમાયા કે હમ અબૂ બક્ર વ ઉમર વ ઉસ્માન વ અલી કો ફઝીલત દેતે થે બહાલે કે સરવરે આલમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હમ મેં તશરીફ ફરમા હૈં. (ઈબ્ને અસાકિર, જિ. 30, સ. 346) ઈમામ અહમદ علیہ رحمۃ اللّٰہ الاحد વગૈરા ને હઝરતે અલી મુર્તઝા رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ સે રિવાયત કિયા કે આપ کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم ને ફરમાયા કે ઈસ ઉમ્મત મેં નબી عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે બા'દ સબ સે બેહતર **અબૂ બક્ર વ ઉમર** હૈં. رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْھُمَا (ઐઝન, સ. 351) ઝહબી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ને કહા કે યેહ હઝરતે અલી رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ સે બ તવાતુર મન્કૂલ હૈ. (تَارِیخُ الْخُلَفَاء لِلسُّیُوطِی ص ٣٤)

તો મૈં ઈલ્ઝામ તરાશોં વાલી સઝા દૂંગા

ઈબ્ને અસાકિર (علیہ رَحمَۃُ اللّٰہِ القَادِر) ને અબ્દુર્રહમાન બિન અબી લૈલા (رَحمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ) સે રિવાયત કી કે હઝરતે અલી મુર્તઝા کَرَّمَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجْھَہُ الْکَرِیْم ને ફરમાયા : જો મુઝે હઝરતે **અબૂ બક્ર વ ઉમર** સે અફઝલ કહેગા તો મૈં ઉસ કો મુફ્તરી કી (યા'ની ઈલ્ઝામ લગાને વાલે કો દી જાને વાલી) સઝા દૂંગા.

(تاریخ دمشق لابن عساکِر ج ٣٠ ص ٣٨٣ دارالفکر بیروت)

કલામે હસન

બરાદરે આ'લા હઝરત, ઉસ્તાઝે ઝમન, હઝરતે મૌલાના હસન રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْمَنَّان અપને મજમૂઅએ કલામ **"ઝૌકે ના'ત"** મેં અફ્દલુલ બ-શરે બા'દલ અમ્બિયા, મહબૂબે હબીબે

ખુદા, સાહિબે સિદકો સફા, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક બિન અબૂ કુહાફા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنْہُمَا કી શાને સદાકત નિશાન મેં યૂં રત્બુલ્લિસાન હૈં :

બયાં હો કિસ ઝબાં સે મર્તબા સિદ્દીકે અકબર કા હૈ યારે ગાર, મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા

ઈલાહી ! રહ્‌મ ફરમા ! ખાદિમે સિદ્દીકે અકબર હૂં તેરી રહમત કે સદકે, વાસિતા સિદ્દીકે અકબર કા

રુસુલ ઔર અમ્બિયા કે બા'દ જો અફઝલ હો આલમ સે યેહ આલમ મેં હૈ કિસ કા મર્તબા, સિદ્દીકે અકબર કા

ગદા સિદ્દીકે અકબર કા, ખુદા સે ફઝ્‌લ પાતા હૈ ખુદા કે ફઝ્‌લ સે હૂં મૈં ગદા, સિદ્દીકે અકબર કા

ઝઈફી મેં યેહ કુવ્વત હૈ ઝઈફોં કો કવી કર દેં સહારા લેં ઝઈફો અક્વિયા સિદ્દીકે અકબર કા

હુએ ફારૂકો ઉસ્માનો અલી જબ દાખિલે બૈઅત બના ફખ્રે સલાસિલ સિલ્સિલા સિદ્દીકે અકબર કા

મકામે ખ્વાબે રાહત ચૈન સે આરામ કરને કો બના પહલૂએ મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા

અલી હૈં ઉસ કે દુશ્મન ઔર વોહ દુશ્મન અલી કા હૈ જો દુશ્મન અક્લ કા દુશ્મન હુવા સિદ્દીકે અકબર કા

લુટાયા રાહે હક મેં ઘર કઈ બાર ઈસ મહબ્બત સે

કે લુટ લુટ કર હસન ઘર બન ગયા સિદ્દીકે અકબર કા

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

માલ વ જાન આકાએ દો જહાં પર કુરબાન

સાહિબે મરવિયાતે કસીરા હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ સે મરવી હૈ કે રહમતે આ-લમિયાન, મક્કી મ-દની સુલ્તાન, મહબૂબે રહમાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને હકીકત

નિશાન હૈ : ''مَا نَفَعَنِیْ مَالٌ قَطُّ مَا نَفَعَنِیْ مَالُ اَبِیْ بَکْر યા'ની મુઝે કભી કિસી કે માલ ને વોહ ફાએદા ન દિયા જો અબૂ બક્ર કે માલ ને દિયા.'' બારગાહે નુબુવ્વત સે યેહ બિશારત સુન કર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર (رضی اللہ تعالٰی عنہ) રો દિયે ઔર અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! મેરે ઔર મેરે માલ કે માલિક આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હી તો હૈં.

(سُنَنِ اِبن ماجه ج ۱ ص ۷۲ حدیث ۹٤ دارالمعرفة بیروت)

વોહી આંખ ઉન કા જો મુંહ તકે, વોહી લબ કે મહ્વ હોં ના'ત કે
વોહી સર જો ઉન કે લિયે ઝુકે, વોહી દિલ જો ઉન પે નિસાર હૈ

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ રિવાયતે મુબા-રકા સે મા'લૂમ હુવા કે હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કા મુબારક અકીદા ભી યેહી થા કે હમ **મહબૂબે રબ્બુલ અનામ** عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُوَالسَّلَام કે ગુલામ હૈં ઔર ગુલામ કે તમામ માલ વ મનાલ કા માલિક ઉસ કા આકા હી હોતા હૈ, હમ ગુલામોં કા તો અપના હૈ હી ક્યા ?

ક્યા પેશ કરેં જાનાં ક્યા ચીઝ હમારી હૈ
યેહ દિલ ભી તુમ્હારા હૈ યેહ જાં ભી તુમ્હારી હૈ

કરૂં તેરે નામ પે જાં ફિદા

ઈબ્તિદાએ ઈસ્લામ મેં જો શખ્સ મુસલ્માન હોતા વોહ અપને ઈસ્લામ કો હત્તલ વસ્અ (જહાં તક મુમ્કિન હોતા) **મખ્ફી** રખતા કે હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ**, ગમ ખ્વારે ઉમમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

કી તરફ સે ભી યેહી હુક્મ થા તાકે કાફિરોં કી તરફ સે પહોંચને વાલી તકલીફ ઔર નુકસાન સે મહફૂઝ રહેં. જબ **મુસલ્માન મર્દો કી તા'દાદ 38** હો ગઈ તો હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને બારગાહે રસૂલે અન્વર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! અબ **અલલ એ'લાન** તબ્લીગે ઈસ્લામ કી ઈજાઝત ઈનાયત ફરમા દીજિયે. દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શફીએ રોઝે શુમાર, ઉમ્મત કે ગમ ખ્વાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને અવ્વલન ઈન્કાર ફરમાયા મગર ફિર આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે ઈસ્રાર પર **ઈજાઝત** ઈનાયત ફરમા દી. ચુનાન્ચે સબ મુસલ્માનોં કો લે કર **મસ્જિદુલ હરામ શરીફ** زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّ تَعْظِيْمًا મેં તશરીફ લે ગએ ઔર **ખતીબે અવ્વલ** હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને ખુત્બે કા આગાઝ કિયા, ખુત્બા શુરૂઅ હોતે હી કુફ્ફાર વ મુશ્રિકીન ચારોં તરફ સે મુસલ્માનોં પર ટૂટ પડે. મક્કએ મુકર્રમા زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّ تَعْظِيْمًا મેં આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કી અ-ઝ-મતો શરાફત મુસલ્લમ થી, ઈસ કે બા વુજૂદ કુફ્ફારે બદ અત્વાર ને આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ પર ભી ઈસ કદર ખૂની વાર કિયે કે ચેહ્‌રએ મુબારક લહૂ લુહાન હો ગયા હત્તા કે આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ બેહોશ હો ગએ. જબ આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે કબીલે કે લોગોં કો ખબર હુઈ તો વોહ આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કો વહાં સે ઉઠા કર લાએ. લોગોં ને ગુમાન કિયા કે હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ઝિન્દા ન બચ સકેંગે. શામ કો જબ આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કો ઈફાકા હુવા ઔર હોશ મેં આએ તો સબ સે પહલે યેહ અલ્ફાઝ ઝબાને સદાકત નિશાન પર જારી હુએ : **મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **કા ક્યા હાલ હૈ ?** લોગોં કી

તરફ સે ઈસ પર બહુત મલામત હુઈ કે ઉન કા સાથ દેને કી વજહ સે હી યેહ મુસીબત આઈ, ફિર ભી ઉન્હી કા નામ લે રહે હો.

આપ رضی اللّٰه تعالٰی عنه **કી વાલિદએ માજિદા ઉમ્મુલ ખૈર** ખાના લે આઈ મગર આપ رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી એક હી સદા થી કે શાહે ખુશ ખિસાલ, પૈકરે હુસ્નો જમાલ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ક્યા હાલ હૈ ? વાલિદએ મોહતરમા ને લા ઈલ્મી કા ઈઝહાર કિયા તો આપ رضی اللّٰه تعالٰی عنه ને ફરમાયા : ઉમ્મે જમીલ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا (હઝરતે સય્યિદુના ઉમર رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી બહન) સે દરયાફ્ત કીજિયે, આપ رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી વાલિદએ માજિદા અપને લખ્તે જિગર કી ઈસ મઝલૂમાના હાલત મેં કી ગઈ
બે તાબાના દર-ખ્વાસ્ત પૂરી કરને કે લિયે હઝરતે સય્યિ-દતુના ઉમ્મે જમીલ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا કે પાસ ગઈ ઔર સરવરે મા'સૂમ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા હાલ મા'લૂમ કિયા. વોહ ભી ના મુસાઈદ હાલાત કે સબબ ઉસ વક્ત અપના ઈસ્લામ છુપાએ હુએ થીં ઔર ચૂંકે **ઉમ્મુલ ખૈર** અભી તક મુસલ્માન ન હુઈ થીં લિહાઝા અનજાન બનતે હુએ ફરમાને લગીં : મૈં ક્યા જાનૂં કૌન મુહમ્મદ صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર કૌન અબૂ બક્ર (رضی اللّٰه تعالٰی عنه). હાં આપ કે બેટે કી હાલત સુન કર રન્જ હુવા, અગર આપ કહેં તો મૈં ચલ કર ઉન કી હાલત દેખ લૂં. **ઉમ્મુલ ખૈર** આપ رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا કો અપને ઘર લે આઈં. ઉન્હોં ને જબ હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી હાલતે ઝાર દેખી તો તહમ્મુલ (યા'ની બરદાશ્ત) ન કર સકીં, રોના શુરૂઅ કર દિયા. **હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર** رضی اللّٰه تعالٰی عنه ને પૂછા : મેરે આકા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખૈર ખબર દીજિયે. હઝરતે સય્યિ-દતુના

ઉમ્મે જમીલ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا ને વાલિદએ સાહિબા કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ તવજ્જોહ દિલાઈ. આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને ફરમાયા કે ઈન સે ખૌફ ન કીજિયે, તબ ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : નબિય્યે રહમત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઈનાયત સે બખૈરો આફિય્યત હૈં ઔર **દારે અરકમ** યા'ની **હઝરતે સય્યિદુના અરકમ** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે ઘર તશરીફ ફરમા હૈં. **આપ** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને ફરમાયા : ખુદા عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! મૈં ઉસ વક્ત તક કોઈ ચીઝ ખાઊંગા ન પિયૂંગા, જબ તક શહન્શાહે નુબુવ્વત, સરાપા ખૈરો બ-ર-કત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત કી સઆદત હાસિલ ન કર લૂં. ચુનાન્ચે વાલિદએ માજિદા રાત કે આખિરી હિસ્સે મેં આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો લે કર હુઝૂર તાજદારે રિસાલત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમતે બા બ-ર-કત મેં **દારે અરકમ** હાઝિર હુઈં. આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે લિપટ કર રોને લગે, આકાએ ગમ ગુસાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર વહાં મૌજૂદ દીગર મુસલ્માનોં પર ભી ગિર્યા (યા'ની રોના) તારી હો ગયા કે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી હાલતે ઝાર દેખી ન જાતી થી. ફિર આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને મુસ્તફા જાને રહમત, શમ્એ બઝમે હિદાયત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે અર્ઝ કી : યેહ મેરી વાલિદએ માજિદા હૈં, આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઈન કે લિયે હિદાયત કી દુઆ કીજિયે ઔર ઈન્હેં દા'વતે ઈસ્લામ દીજિયે. શાહે ખૈરુલ અનામ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالسَّلَام ને ઉન કો ઈસ્લામ કી દા'વત દી, اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ ! **વોહ ઉસી વક્ત મુસલ્માન હો ગઈ.**

(البدایۃ والنہایۃ ج۲ ص ۳۶۹۔۳۷۰ دارالفکر بیروت)

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (حاکم)

જિસે મિલ ગયા ગમે મુસ્તફા, ઉસે ઝિન્દગી કા મઝા મિલા

કભી સૈલે અશ્ક રવાં હુવા, કભી "આહ" દિલ મેં દબી રહી

(વસાઈલે બખ્શિશ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

રાહે ખુદા મેં મુશ્કિલાત પર સબ્ર

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દીને ઈસ્લામ કી ઈશાઅત વ તરવીજ કે લિયે કિસ કદર મસાઈબ વ આલામ બરદાશ્ત કિયે ગએ, ઈસ્લામ કે અઝીમ મુબલ્લિગીન ને તન મન ધન સબ રાહે ખુદા મેં કુરબાન કર દિયા ! આજ ભી અગર **મ-દની કાફિલે** મેં સફર પર જાતે, ઈન્ફિરાદી કોશિશ ફરમાતે, સુન્નતેં સીખતે સિખાતે યા સુન્નતોં પર અમલ કરતે કરાતે હુએ અગર મુશ્કિલાત કા સામના હો તો હમેં આશિકે અકબર સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે હાલાત વ વાકિઆત કો પેશે નઝર રખ કર અપને લિયે તસલ્લી કા સામાન મુહય્યા કર કે મ-દની કામ મઝીદ તેઝ કર દેના ચાહિયે ઔર દીન કે લિયે તન મન ધન નિસાર કર દેને કા જઝબા અપને અન્દર ઉજાગર કરના ચાહિયે જૈસા કે આશિકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ આખિરી દમ તક ઈખ્લાસ ઔર ઈસ્તિકામત કે સાથ દીને ઈસ્લામ કી ખિદમત સર અન્જામ દેતે રહે, રાહે ખુદા મેં જાન કી બાઝી લગા દી મગર પાએ ઈસ્તિક્લાલ મેં ઝર્રા બરાબર ભી લગ્ઝિશ ન આઈ, દીને ઈસ્લામ કબૂલ કરને કી પાદાશ મેં જો સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان મઝલૂમાના ઝિન્દગી બસર કર રહે થે આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને ઉન કે લિયે રહમત વ શફકત કે દરિયા બહા દિયે. ઔર બારગાહે રબ્બુલ ઉલા عَزَّوَجَلَّ સે આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને **સાહિબે તક્વા** કા લકબ પાયા ઔર ખિદમતે

દીને ખુદા ઔર ઉલ્ફતે મુસ્તફા મેં માલ ખર્ચ કરને પર સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે આ-લમિયાન صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ભી આપ رضی اللّٰہ تعالیٰ عنہ કી તા'રીફ વ તૌસીફ બયાન ફરમાઈ.

સાત ગુલામ ખરીદ કર આઝાદ કિયે

"**ફતાવા ર-ઝવિય્યા**" જિલ્દ 28 સફહા 509 પર હૈ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالیٰ عنہ ને 7 (ગુલામોં કો ખરીદ કર ઉન) કો આઝાદ કિયા, ઈન સબ (ગુલામોં) પર અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રાહ મેં ઝુલ્મ તોડા જાતા થા ઔર ઈન્હીં (સિદ્દીકે અકબર) કે લિયે યેહ આયત ઉતરી :

وَسَیُجَنَّبُهَا الْاَتْقَى ﴿۱۷﴾ (پ ۳۰، اللیل: ۱۷)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર બહુત ઉસ (દોઝખ) સે દૂર રખા જાએગા જો સબ સે બડા પરેહઝ ગાર.

સફહા 512 પર ઈમામ ફખ્રુદ્દીન રાઝી عَلَیْہِ رَحْمَةُ اللّٰہِ الْبَاقِی કે હવાલે સે હૈ : હમ સુન્નિયોં કે **મુફસ્સિરીન** કા ઈસ પર ઈજમાઅ હૈ કે "اَتْقٰی" સે મુરાદ હઝરતે (સય્યિદુના) અબૂ બક્ર رضی اللّٰہ تعالیٰ عنہ હૈં. (ફતાવા ર-ઝવિય્યા)

કસ્રે પાકે ખિલાફત કે રુક્ને રુકીં શાહે કૌસૈન કે નાઈબે અવ્વલીં
યારે ગારે શહન્શાહે દુન્યા વ દીં અસ્દકુસ્સાદિકીં સય્યિદુલ મુત્તકીં
ચશ્મો ગોશે વઝારત પે લાખોં સલામ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

તીન ચીઝેં પસન્દ હૈં

મુશીરે રસૂલે અન્વર, આશિકે શહન્શાહે બહરો બર, હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ફરમાતે હૈં મુઝે તીન ચીઝેં પસન્દ હૈં : اَلنَّظْرُ اِلَیْکَ وَاِنْفَاقُ مَالِیْ عَلَیْکَ وَالْجُلُوْسُ بَیْنَ یَدَیْکَ યા'ની (1) આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે **ચેહ્‌રએ પુર અન્વાર કા દીદાર કરતે રહના** (2) આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم પર અપના માલ ખર્ચ કરના ઔર (3) આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી બારગાહ મેં હાઝિર રહના. (تفسیر روح البیان ج٦ ص٢٦٤)

મેરે તો આપ હી સબ કુછ હૈં રહમતે આલમ **મૈં જી રહા હૂં ઝમાને મેં આપ હી કે લિયે**
તુમ્હારી યાદ કો કૈસે ન ઝિન્દગી સમઝૂં **યેહી તો એક સહારા હૈ ઝિન્દગી કે લિયે**

તીનોં આરઝૂએં બર આઈં

અલ્લાહુ દાવર عَزَّوَجَلَّ ને હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી યેહ તીનોં ખ્વાહિશેં હુબ્બે રસૂલે અન્વર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે સદકે પૂરી ફરમા દીં (1) આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો **સફર વ હઝર મેં રફાકતે હબીબ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم નસીબ રહી, યહાં તક કે **ગારે સૌર** કી તન્હાઈ મેં આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે સિવા કોઈ ઔર ઝિયારત સે મુશર્રફ હોને વાલા ન થા (2) ઈસી તરહ માલી કુરબાની કી સઆદત ઈસ કસરત સે નસીબ હુઈ કે અપના સારા માલ વ સામાન સરકારે દો જહાં صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે કદમોં પર કુરબાન કર દિયા ઔર (3) મઝારે પુર અન્વાર મેં ભી અપની દાઈમી રફાકત વ કુર્બત ઈનાયત ફરમાઈ.

મુહમ્મદ હૈ મતાએ આલમે ઈજાદ સે પ્યારા

પિદર માદર સે માલો જાન સે ઔલાદ સે પ્યારા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

કાશ ! હમારે અન્દર ભી જઝબા પૈદા હો જાએ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આશિકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنه કે ઈશ્કો મહબ્બત ભરે વાકિઆત હમારે લિયે મશ્અલે રાહ હૈં. રાહે ઈશ્ક મેં આશિક અપની ઝાત કી પરવાહ નહીં કરતા બલ્કે ઉસ કી દિલી તમન્ના યેહી હોતી હૈ કે રિઝાએ મહબૂબ કી ખાતિર અપના સબ કુછ લુટા દે. કાશ ! હમારે અન્દર ભી ઐસા જઝ્બએ સાદિકા પૈદા હો જાએ કે ખુદા વ મુસ્તફા કી રિઝા કી ખાતિર અપના સબ કુછ કુરબાન કર દેં.

જાન દી, દી હુઈ ઉસી કી થી

હક તો યેહ હૈ કે હક અદા ન હુવા

મહબ્બત કે ખોખલે દા'વે

અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! અબ મુસલ્માનોં કી અક્સરિય્યત કી હાલત યેહ હો ચુકી હૈ કે ઈશ્કો મહબ્બત કે **ખોખલે દા'વે** ઔર જાનો માલ લુટાને કે મહ્ઝ ના'રે લગાતે હૈં, ઝાહિરી હાલત દેખ કર ઐસા લગતા હૈ ગોયા ઈન કે નઝદીક દુન્યા કી કદ્ર (ઈઝ્ઝત) ઈસ કદર બઢ ગઈ હૈ કે مَعَاذَ الله ઈસ્લામી અક્દાર કી કોઈ પરવાહ નહીં રહી, નબિય્યે રહમત, ગમ ગુસારે ઉમ્મત صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم કી આંખોં કી ઠન્ડક (યા'ની નમાઝ) કી પાબન્દી કા કુછ લિહાઝ નહીં, ગૈરોં કી નક્કાલી મેં ઈસ કદર મહ્વિય્યત કે

ઈત્તિબાએ સુન્નત કા બિલકુલ ખયાલ નહીં. **અલ્લાહુ દાવર** عَزَّوَجَلَّ હમેં આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે સદકે વલ્વલએ ઈશ્કો મહબ્બત ઔર જઝ્બએ ઈત્તિબાએ સુન્નત ઈનાયત ફરમાએ.

اٰمِیۡن بِجَاہِ النَّبِیِّ الۡاَمِیۡن صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم

તૂ ઈંગ્રેઝી ફેશન સે હર દમ બચા કર મુઝે સુન્નતોં પર ચલા યા ઈલાહી !

ગમે મુસ્તફા દે ગમે મુસ્તફા દે હો દર્દે મદીના અતા યા ઈલાહી !

(વસાઈલે બખ્શિશ)

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

યારે ગાર કા માલી ઈસાર

ગઝવએ તબૂક કે મૌકઅ પર નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيۡهِ اَفۡضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسۡلِيۡم ને અપની ઉમ્મત કે અગ્નિયા (યા'ની માલદારોં) ઔર અરબાબે સરવત (યા'ની દૌલત મન્દોં) કો હુકમ દિયા કે વોહ અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈબાદ عَزَّوَجَلَّ કે રાસ્તે મેં જિહાદ કે લિયે માલી ઈમદાદ મેં બઢ ચઢ કર હિસ્સા લેં તાકે મુજાહિદીને ઈસ્લામ કે લિયે ખુર્દો નોશ (યા'ની ખાને પીને) ઔર સુવારિયોં કા ઈન્તિઝામ કિયા જા સકે. મહબૂબે રહમાન, શાહે કૌનો મકાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ઈસ ફરમાને રગ્બત નિશાન કી તા'મીલ કરતે હુએ જિસ હસ્તી ને રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે લિયે અપની સારી દૌલત બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં પેશ કી વોહ સહાબી ઈબ્ને સહાબી, આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ થે, આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને ઘર કા સારા માલો મતાઅ આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે કદમોં મેં ઢેર કર દિયા. નબિય્યે મુખ્તાર, દો આલમ કે તાજદાર, શહન્શાહે

અબરાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને અપને યારે ગાર કે ઈસ ઈસાર કો દેખ કર ઈસ્તિફસાર ફરમાયા : ક્યા અપને ઘર બાર કે લિયે ભી કુછ છોડા ? બસદ અ-દબો એહતિરામ અર્ઝ ગુઝાર હુએ : "ઉન કે લિયે મૈં અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ કો છોડ આયા હૂં." (મતલબ યેહ હૈ કે મેરે ઔર મેરે અહલો ઈયાલ કે લિયે અલ્લાહ વ રસૂલ કાફી હૈં) (سبل الهدٰی والرشاد فی سیرۃ خیر العباد، ص٤٣٠)

શાઈર ને ઈસ જઝ્બએ જાં નિસારી કો યૂં નઝમ કિયા હૈ :

જિસ સે બિનાએ ઈશ્કો મહબ્બત હૈ ઉસ્તુવાર
ઈતને મેં વોહ રફીકે નુબુવ્વત ભી આ ગયા

હર ચીઝ જિસ સે ચશ્મે જહાં મેં હો એ'તિબાર
લે આયા અપને સાથ વોહ મર્દે વફા સરિશ્ત

કહને લગા વોહ ઈશ્કો મહબ્બત કા રાઝદાર
બોલે હુઝૂર, ચાહિયે ફિક્રે ઈયાલ ભી

ઐ તોરી ઝાત બાઈસે તક્વીને રૂઝગાર
ઐ તુઝ સે દીદએ મહો અન્જુમ ફરોગ ગીર

પરવાને કો ચરાગ તો બુલબુલ કો ફૂલ બસ
સિદ્દીક કે લિયે હૈ ખુદા કા રસૂલ બસ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર કી શાન ઔર કુરઆન

આ'લા હઝરત, અઝીમુલ બ-ર-કત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, ઈમામે ઈશ્કો મહબ્બત અલહાજ અલ કારી અલ હાફિઝ શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن નક્લ ફરમાતે હૈં : "હઝરતે સય્યિદુના **ઈમામ ફખ્રુદ્દીન રાઝી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی ને "**મફાતીહુલ ગૈબ** (તફસીરે કબીર)" મેં ફરમાયા કે સૂરએ વલ્લૈલ (હઝરતે સય્યિદુના) **અબૂ બક્ર** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી સૂરહ હૈ ઔર સૂરએ વદ્દુહા (હઝરતે સય્યિદુના) **મુહમ્મદ** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સૂરહ હૈ."

વસ્ફે રુખ ઉન કા કિયા કરતે હૈં શર્હે વશ્શમ્સો દુહા કરતે હૈં
ઉન કી હમ મદ્હો સના કરતે હૈં જિન કો મહમૂદ કહા કરતે હૈં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

આ'લા હઝરત કી તશ્રીહ

મેરે આકા **આ'લા હઝરત**, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن હઝરતે સય્યિદુના **ઈમામ ફખ્રુદ્દીન રાઝી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی કે ઈસ કૌલે મુબારક કી **તશ્રીહ** કરતે હુએ ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી સૂરહ કો "**વલ્લૈલ**" કા નામ દેના ઔર મુસ્તફા જાને રહમત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સૂરહ કા નામ "**વદ્દુહા**" રખના ગોયા ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા હૈ કે નબી صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સિદ્દીક કા નૂર ઔર ઉન કી હિદાયત ઔર અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી તરફ ઉન કા વસીલા જિન કે ઝરીએ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા ફઝ્લ ઔર ઉસ કી રિઝા તલબ કી જાતી હૈ ઔર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ, નબી صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી રાહત ઔર ઉન કે ઉન્સ વ સુકૂન ઔર ઈત્મીનાને નફ્સ કી વજહ હૈં ઔર ઉન કે મહ્રમે રાઝ ઔર ઉન કે ખાસ મુઆ-મલાત સે વાબસ્તા રહને વાલે, ઈસ લિયે કે અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ફરમાતા હૈ : وَّجَعَلْنَا الَّیْلَ لِبَاسًا ﴿۱۰﴾ "**ઔર રાત કો પર્દાપોશ કિયા.**" (10:النبا،30پ) ઔર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

جَعَلَ لَکُمُ الَّیْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْکُنُوْا فِیْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّکُمْ تَشْکُرُوْنَ ﴿۷۳﴾

"**તુમ્હારે લિયે રાત ઔર દિન બનાએ કે રાત મેં આરામ કરો ઔર દિન મેં ઉસ કા ફઝ્લ ઢૂંડો ઔર ઈસ લિયે કે તુમ હક**

માનો.'' (73:القصص،20پ) ઔર યેહ ઈસ બાત કી તરફ તલ્મીહ (યા'ની ઈશારા) હૈ કે દીન કા નિઝામ ઈન દોનોં (મહબૂબે રબ્બે અકબર વ સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه صَلَّی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم وَ) સે કાઈમ હૈ જૈસે કે દુન્યા કા નિઝામ દિન રાત સે કાઈમ હૈ તો અગર દિન ન હો તો કુછ નઝર ન આએ ઔર રાત ન હો તો સુકૂન હાસિલ ન હો. (માખૂઝ અઝ ફતાવા ર-ઝવિય્યા, જિ. 28, સ. 679, 681)

ખાસ ઉસ સાબિકે સૈરે કુર્બે ખુદા **ઔહદે કામિલિય્યત પે લાખોં સલામ**

સાયએ મુસ્તફા, માયએ ઈસ્તફા **ઈઝ્ઝો નાઝે ખિલાફત પે લાખોં સલામ**

અસ્દકુસ્સાદિકીં, સય્યિદુલ મુત્તકીં **ચશ્મો ગોશે વઝારત પે લાખોં સલામ**

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મિમ્બરે મુનવ્વર કે ઝીને કા એહતિરામ

ત-બરાની ને ઔસત મેં હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને ઉમર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا કે હવાલે સે બયાન કિયા હૈ કે તા ઝીસ્ત (યા'ની ઝિન્દગી ભર) હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه મિમ્બરે મુનવ્વર પર ઉસ જગહ નહીં બૈઠે જહાં હુઝૂર صَلَّی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم તશરીફ ફરમા હોતે થે, ઈસી તરહ હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رضی اللّٰه تعالٰی عنه, હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી જગહ ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رضی اللّٰه تعالٰی عنه હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી જગહ પર જબ તક ઝિન્દા રહે કભી નહીં બૈઠે.

(تارِیخُ الْخُلَفاء ص ۷۲)

સરકારે નામદાર કા યાર

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ તરહ મુહિબ્બે મહરે મુનવ્વર, રફીકે રસૂલે અન્વર, આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના

સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો મહબૂબે રબ્બે અકબર, દો આલમ કે તાજવર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે બે પનાહ ઇશ્કો મહબ્બત થી, ઇસી તરહ રસૂલે રહમત, સરાપા જૂદો સખાવત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ભી **સિદ્દીકે અકબર** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ સે **મહબ્બત વ શફકત ફરમાતે.** આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحمَۃُ الرَّحْمٰن ને **"ફતાવા ર-ઝવિય્યા"** કી જિલ્દ નમ્બર 8 સફહા 610 પર વોહ અહાદીસે મુબા-રકા જમ્અ ફરમાઈ જિન મેં રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને અપને પ્યારે સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી શાને રિફ્અત નિશાન બયાન ફરમાઈ હૈ ચુનાન્ચે તીન રિવાયાત મુલા-હઝા ફરમાઇયે : (1) **હિબરુલ ઉમ્મહ** (યા'ની ઉમ્મત કે બહુત બડે આલિમ) હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ, **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર હુઝૂર (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) કે સહાબા (عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان) એક તાલાબ મેં તશરીફ લે ગએ, હુઝૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇર્શાદ ફરમાયા : હર શખ્સ અપને યાર કી તરફ પૈરે (યા'ની તૈરે). સબ ને ઐસા હી કિયા યહાં તક કે સિર્ફ રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર (હઝરતે સય્યિદુના) અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ બાકી રહે, રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સિદ્દીક (رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ) કી તરફ પૈર (યા'ની તૈર) કે તશરીફ લે ગએ ઔર ઉન્હેં ગલે લગા કર ફરમાયા : **"મૈં કિસી કો ખલીલ બનાતા તો અબૂ બક્ર** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ **કો બનાતા લેકિન વોહ મેરા યાર હૈ."** (اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير ج ۱۱ ص ۲۰۸) (2) હઝરતે (સય્યિદુના) **જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે હમ ખિદમતે અક્દસ

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં હાઝિર થે, ઈર્શાદ ફરમાયા : ઈસ વક્ત તુમ પર વોહ શખ્સ ચમકે (યા'ની ઝાહિર હો) ગા કે **અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મેરે બા'દ ઉસ સે બેહતર વ બુઝુર્ગ તર કિસી કો ન બનાયા** ઔર ઉસ કી શફાઅત, શફાઅતે અમ્બિયાએ કિરામ (عَلَيْهِمُ السَّلَام) કે માનિન્દ હોગી. હમ હાઝિર હી થે કે (હઝરતે સય્યિદુના) અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضى الله تعالٰى عنه નઝર આએ, સય્યિદે આલમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને કિયામ ફરમાયા (યા'ની ખડે હો ગએ) ઔર (હઝરતે સય્યિદુના) **સિદ્દીક رضى الله تعالٰى عنه કો પ્યાર કિયા ઔર ગલે લગાયા.** (તારીખે બગદાદ, જિ. 3, સ. 340) (3) હઝરતે (સય્યિદુના) અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ, મૈં ને હુઝૂરે અક્દસ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો અમીરુલ મુઅમિનીન (હઝરતે સય્યિદુના) અલી (અલ મુર્તઝા) كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કે સાથ ખડે દેખા, ઈતને મેં અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضى الله تعالٰى عنه હાઝિર હુએ. હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઉન સે મુસા-ફહા ફરમાયા (યા'ની હાથ મિલાએ) ઔર ગલે લગાયા ઔર ઉન કે દહન (યા'ની મુંહ) પર બોસા દિયા. મૌલા અલી كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم ને અર્ઝ કી : ક્યા હુઝૂર (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) અબૂ બક્ર (رضى الله تعالٰى عنه) કા મુંહ ચૂમતે હૈં ? ફરમાયા : "ઐ અબુલ હસન[1] (رضى الله تعالٰى عنه) ! અબૂ બક્ર (رضى الله تعالٰى عنه) કા મર્તબા મેરે યહાં ઐસા હૈ જૈસા મેરા મર્તબા મેરે રબ (عَزَّوَجَلَّ) કે હુઝૂર."

(ફતાવા ર-ઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 8, સ. 610, 612)

1 : અપને બડે શહઝાદે હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ હ-સને મુજતબા رضى الله تعالٰى عنه કી નિસ્બત સે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અલિય્યુલ મુર્તઝા كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم કી કુન્યત **"અબુલ હસન"** હૈ.

કહીં ગિરતોં કો સંભાલેં, કહીં રૂઠોં કો મનાએં ખોદેં ઈલ્હાદ કી જડ બા'દે પયમ્બર સિદ્દીક

તૂ હૈ આઝાદ સકર સે તેરે બન્દે આઝાદ હૈ યેહ સાલિક ભી તેરા બન્દએ બે ઝર સિદ્દીક

(દીવાને સાલિક અઝ મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!   صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મુરીદે કામિલ

મેરે આકા **આ'લા હઝરત,** ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن **"ફતાવા ર-ઝવિય્યા શરીફ"** મેં ફરમાતે હૈં : "ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં કે પૂરી કાએનાત મેં **મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم જૈસા ન કોઈ **પીર** હૈ ઔર ન **અબૂ બક્ર સિદ્દીક** رضى الله تعالٰى عنه જૈસા કોઈ **મુરીદ** હૈ." (ફતાવા ર-ઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 11, સ. 326)

અક્લ હૈ તેરી સિપર, ઈશ્ક હૈ શમશીર તેરી મેરે દરવેશ ! ખિલાફત હૈ જહાંગીર તેરી

મા સિવા અલ્લાહ કે લિયે આગ હૈ તકબીર તેરી તૂ મુસલ્માં હો તો તક્દીર હૈ તદબીર તેરી

કી મુહમ્મદ સે વફા તૂને તો હમ તેરે હૈં

યેહ જહાં ચીઝ હૈ ક્યા, લૌહો કલમ તેરે હૈં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!   صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર ને ઈમામત ફરમાઈ

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 92 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"સવાનેહે કરબલા"** સફહા 41 પર હૈ : બુખારી વ મુસ્લિમ ને હઝરતે (સય્યિદુના) અબૂ મૂસા અશ્અરી رضى الله تعالٰى عنه સે રિવાયત કી,

હુઝૂરે અકદસ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મરીઝ હુએ ઔર મરઝ ને ગ-લબા કિયા તો ફરમાયા કે **અબૂ બક્ર** કો હુક્મ કરો કે નમાઝ પઢાએં. સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡھَا ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! વોહ નર્મ દિલ આદમી હૈં આપ કી જગહ ખડે હો કર નમાઝ ન પઢા સકેંગે. ફરમાયા : હુક્મ દો અબૂ બક્ર કો કે નમાઝ પઢાએં. હઝરતે સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡھَا ને ફિર વોહી ઉઝ્ર પેશ કિયા. હુઝૂર (صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) ને ફિર યેહી હુક્મ બ તાકીદ ફરમાયા ઔર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને હુઝૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી હયાતે મુબારક મેં નમાઝ પઢાઈ. યેહ હદીસે મુ-તવાતિર હૈ (જો કે) હઝરતે આઇશા વ ઇબ્ને મસઊદ વ ઇબ્ને અબ્બાસ વ ઇબ્ને ઉમર વ અબ્દુલ્લાહ બિન ઝમ્આ વ અબૂ સઈદ વ અલી બિન અબી તાલિબ વ હફ્સા (رَضِیَ اللّٰہ تَعَالٰی عَنۡھُم) વગૈરહુમ સે મરવી હૈ. ઉ-લમા ફરમાતે હૈં કે ઇસ હદીસ મેં ઇસ પર બહુત વાઝેહ દલાલત હૈ કે હઝરતે સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ મુત્લકન તમામ સહાબા સે અફઝલ ઔર ખિલાફત વ ઇમામત કે લિયે સબ સે અહક વ ઔલા (યા'ની ઝિયાદા હકદાર ઔર બેહતર) હૈં.

(تارِیخُ الْخُلَفاء ص ٤٧، ٤٨)

ઇલ્મ મેં, ઝોહ્દ મેં બે શુબા તૂ સબ સે બઢ કર   કે ઇમામત સે તેરી ખુલ ગએ જૌહર સિદ્દીક

ઇસ ઇમામત સે ખુલા તુમ હો ઇમામે અકબર   થી યેહી રમ્ઝે નબી કહતે હૈં હૈદર સિદ્દીક

(દીવાને સાલિક)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب!   صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આશિકે સાદિક કી યેહ

પહચાન હૈ કે વોહ હર આન, યાદે મહબૂબ કો હિર્ઝે જાં બનાએ રખતા હૈ. ઈશ્કે રસૂલ કી લઝ્ઝત સે ના આશના લોગોં કો જબ આશિકોં કે અન્દાઝ સમઝ મેં નહીં આતે તો વોહ ઉન કા મઝાક ઉડાતે, ફબ્તિયાં કસતે ઔર બાતેં બનાતે હૈં. એક શાઈર ને ઐસે ના સમઝોં કો સમઝાતે હુએ ઔર હકીકી ઉશ્શાક કે દીવાનગી સે ભરપૂર જઝબાત કી તરજુમાની કરતે હુએ કહા :

ન કિસી કે રક્સ પે તન્ઝ કર ન કિસી કે ગમ કા મઝાક ઉડા

જિસે ચાહે જૈસે નવાઝ દે, યેહ મિઝાજે ઈશ્કે રસૂલ હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખુદા કી કસમ અગર હમેં આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે ઈશ્કે રસૂલ કે એક ઝર્રે કા કરોડવાં હિસ્સા ભી અતા હો જાએ તો હમારા બેડા પાર હો જાએ.

દૌલતે ઈશ્ક સે આકા મેરી ઝોલી ભર દો — બસ યેહી હો મેરા સામાન મદીને વાલે

આપ કે ઈશ્ક મેં ઐ કાશ ! કે રોતે રોતે — યેહ નિકલ જાએ મેરી જાન મદીને વાલે

મુઝ કો દીવાના મદીને કા બના લો આકા — બસ યેહી હૈ મેરા અરમાન મદીને વાલે

કાશ ! અત્તાર હો આઝાદ ગમે દુન્યા સે — બસ તુમ્હારા હી રહે ધ્યાન મદીને વાલે

(વસાઈલે બખ્શિશ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ગારે સૌર કા સાંપ

હિજરતે મદીનએ મુનવ્વરહ કે મૌકઅ પર સરકારે

નામદાર, મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે રાઝદાર વ જાં નિસાર, યારે ગાર વ યારે મઝાર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને જાં નિસારી કી જો આ'લા મિસાલ કાઈમ ફરમાઈ વોહ ભી અપની જગહ બે મિસાલ હૈ, થોડે બહુત અલ્ફાઝ કે ફર્ક કે સાથ મુખ્તલિફ કિતાબોં મેં ઈસ મઝમૂન કી રિવાયાત મિલતી હૈં કે જબ અલ્લાહ કે હબીબ, હબીબે લબીબ, બેચૈન દિલોં કે તબીબ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **ગારે સૌર** કે કરીબ પહોંચે તો પહલે હઝરતે સય્યિદુના **સિદ્દીકે અકબર** رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ગાર મેં દાખિલ હુએ, સફાઈ કી, તમામ સૂરાખોં કો બન્દ કિયા, આખિરી દો સૂરાખ બન્દ કરને કે લિયે કોઈ ચીઝ ન મિલી, તો આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને અપને પાઉં મુબારક સે ઉન દોનોં કો બન્દ કિયા, ફિર રસૂલે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسلیم સે તશરીફ આ-વરી કી દર-ખ્વાસ્ત કી : રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم અન્દર તશરીફ લે ગએ ઔર અપને વફાદાર, યારે ગાર વ યારે મઝાર સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે ઝાનૂ પર સરે અન્વર રખ કર મહ્વે ઈસ્તિરાહત હો ગએ (યા'ની સો ગએ). ઉસ ગાર મેં એક સાંપ થા ઉસ ને પાઉં મેં ડસ લિયા મગર કુરબાન જાઈયે ઉસ પૈકરે ઈશ્કો મહબ્બત પર કે દર્દ કી શિદ્દત વ કુલ્ફત (યા'ની તકલીફ) કે બા વુજૂદ મહ્ઝ ઈસ ખયાલ સે કે **મુસ્તફા જાને રહમત** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે આરામ વ રાહત મેં ખલલ વાકેઅ ન હો, બ દસ્તૂર સાકિન વ સામિત (યા'ની બે હ-ર-કત વ ખામોશ) રહે, મગર શિદ્દતે તકલીફ કી વજહ સે ગૈર ઈખ્તિયારી તૌર પર ચશ્માને મુબારક (યા'ની આંખોં) સે આંસૂ બહ નિકલે ઔર જબ **અશ્કે ઈશ્ક** કે ચન્દ કતરે મહબૂબે કરીમ عَلَیْہِ اَفْضَلُ الصَّلٰوۃِ وَالتَّسلیم કે વજહે કરીમ (યા'ની કરમ વાલે ચેહરે) પર નિછાવર હુએ તો **શાહે આલી વકાર**, હમ બે

કસોં કે ગમ ગુસાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم બેદાર હો ગએ, ઈસ્તિફસાર ફરમાયા : **એ અબૂ બક્ર** (رضی اللہ تعالٰی عنہ) ! ક્યૂં રોતે હો ? હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللہ تعالٰی عنہ ને **સાંપ** કે ડસને કા વાકિઆ અર્ઝ કિયા. આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ડસે હુએ હિસ્સે પર અપના **લુઆબે દહન** (યા'ની થૂક શરીફ) લગાયા તો ફૌરન આરામ મિલ ગયા. (مِشْكَاةُ الْمَصابِيح ج٤ ص٤١٧ حديث ٦٠٣٤ وغيره)

ન ક્યૂંકર કહૂં યા હબીબી અગિસ્ની !
ઈસી નામ સે હર મુસીબત ટલી હૈ

મન્ઝિલે સિદ્કો ઈશ્ક કે રહબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી અ-ઝમત ઔર **ગારે સૌર** વાલી હિકાયત કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ કિસી શાઈર ને ક્યા ખૂબ કહા :

યાર કે નામ પે મરને વાલા — સબ કુછ સ-દકા કરને વાલા
એડી તો રખ દી સાંપ કે બિલ પર — ઝહ્ર કા સદમા સહ લિયા દિલ પર
મન્ઝિલે સિદ્કો ઈશ્ક કા રહબર — યેહ સબ કુછ હૈ ખાતિરે દિલબર

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અલ્લાહ હમારે સાથ હૈ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللہ تعالٰی عنہ જબ રસૂલે ઝી વકાર, શહન્શાહે અબરાર, સાહિબે પસીનએ ખુશ્બૂદાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે હમરાહ **ગારે સૌર** મેં તશરીફ લે ગએ તો કુફ્ફારે ના હન્જાર તકરીબન ગાર કે કરીબ પહોંચ ચુકે થે, ઈન

દોનોં મુકદ્દસ હસ્તિયોં કી ગાર મેં મૌજૂદગી કો અલ્લાહુ રબ્બુલ ઉલા عَزَّوَجَلَّ ને પારહ 10 સૂ-રતુત્તૌબહ આયત નમ્બર 40 મેં યૂં બયાન ફરમાયા :

ثَانِیَ اثْنَیْنِ اِذْ هُمَا فِی الْغَارِ **તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** સિર્ફ દો જાન સે જબ વોહ દોનોં ગાર મેં થે.

આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ઈસી વાકિએ કી તરફ ઈશારા કરતે હુએ સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી શાને અ-ઝમત નિશાન યૂં બયાન ફરમાતે હૈં :

યા'ની ઉસ અફ-ઝલુલ ખલ્કે બા'દર્રુસુલ
સાનિયસ્નૈને હિજરત પે લાખોં સલામ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને ઈન દોનોં મુકદ્દસ હસ્તિયોં કી હિફાઝત કે ઝાહિરી અસ્બાબ ભી પૈદા ફરમા દિયે વોહ ઈસ તરહ કે જૂંહી જનાબે રિસાલત મઆબ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰه تعالٰی عنه કી મઈય્યત (યા'ની હમરાહી) મેં ગારે **સૌર** મેં દાખિલ હુએ તો ખુદાઈ પહરા લગા દિયા ગયા કે ગાર કે મુંહ પર **મકડી** ને જાલા તન દિયા ઔર કનારે પર **કબૂતરી** ને અન્ડે દે દિયે. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે

મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 680 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**મુકા-શ-ફતુલ કુલૂબ**" કે સફહા 132 પર હૈ : યેહ સબ કુછ કુફ્ફારે મક્કા કો ગાર કી તલાશી સે બાઝ રખને કે લિયે કિયા ગયા, ઉન **દો કબૂતરોં** કો રબ્બે ઝુલ જલાલ عَزَّوَجَلَّ ને ઐસી બે મિસાલ જઝા દી કે આજ તક હ-રમે મક્કા મેં જિતને કબૂતર હૈં વોહ ઉન્હી દો કી ઔલાદ હૈં, જૈસે ઉન્હોં ને અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે હુક્મ સે નબિય્યે

રહમત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી હિફાઝત કી થી વૈસે હી રબ عَزَّوَجَلَّ ને ભી હરમ મેં ઉન કે શિકાર પર પાબન્દી આઈદ ફરમા દી.

(مُكَاشَفَةُ الْقُلُوب ج ١ ص ٥٧ دارالكتب العلمية بيروت)

ફાનૂસ બન કે જિસ કી હિફાઝત હવા કરે

વોહ શમ્અ ક્યા બુઝે જિસે રોશન ખુદા કરે

જબ કુફ્ફારે કુરૈશ ને વહાં કબૂતરોં કા ઘોંસલા ઔર ઉસ મેં અન્ડે દેખે તો કહને લગે : અગર ઈસ ગાર મેં કોઈ ઈન્સાન મૌજૂદ હોતા તો **ન મકડી જાલા તનતી ન કબૂતરી અન્ડે દેતી.** કુફ્ફાર કી આહટ પા કર આશિકે અકબર હઝરતે સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કુછ ઘબરા ગએ ઔર અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! અબ દુશ્મન હમારે ઈસ કદર કરીબ આ ગએ હૈં કે અગર વોહ અપને કદમોં પર નઝર ડાલેંગે તો હમેં દેખ લેંગે. હુઝૂરે અકરમ, **નૂરે મુજસ્સમ** عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને ફરમાયા : لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا (پ ١٠، التوبة:٤٠) **તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** "ગમ ન ખા, બેશક અલ્લાહ હમારે સાથ હૈ."

આ'લા હઝરત, ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن મક્કે મદીને કે સુલ્તાન, સરવરે ઝીશાન, સરકારે દો જહાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે ઈસ મો'જિઝએ આલીશાન ઔર ખ્વારિયે દુશ્મનાન કો બયાન કરતે હુએ ફરમાતે હૈં :

જાન હૈં, જાન ક્યા નઝર આએ　　**ક્યૂં અદૂ ગિર્દે ગાર ફિરતે હૈં**

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

ફિર આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર

رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ પર સકીના ઉતર પડા કે વોહ બિલકુલ હી મુત્મઈન ઔર બે ખૌફ હો ગએ ઔર ચૌથે દિન યકુમ રબીઉન્નૂર બરોઝ દો શમ્બા (યા'ની પીર શરીફ) હુઝૂરે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ગાર સે બાહર તશરીફ લાએ ઔર **મદીનએ મુનવ્વરહ** زَادَھَااللّٰہُ شَرَفًاوَّ تَعظِیْمًا રવાના હો ગએ. (માખૂઝ અઝ અજાઈબુલ કુરઆન મઅ ગરાઈબુલ કુરઆન, સ. 303, 304, મક-ત-બતુલ મદીના બાબુલ મદીના કરાચી)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

વાહ રે ! મકડી તેરા મુકદ્દર !

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰہ ! મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કામ્યાબ વ બા મુરાદ હુએ ઔર તલાશ કરને વાલે કુફ્ફારે બદ અત્વાર નાકામ વ ના મુરાદ હુએ. **મકડી** ને જુસ્તુજૂ કા દરવાઝા બન્દ કર કે ગાર કા દહાના (મુંહ) ઐસા બના દિયા કે વહાં તક સુરાગ રસાનોં (યા'ની જાસૂસોં) કી સોચ ભી ન પહોંચ સકી ઔર વોહ માયૂસ હો કર વાપસ પલટે ઔર **મકડી કો લા ઝવાલ સઆદત મુયસ્સર** આઈ જિસ કો **"મુકા-શ-ફતુલ કુલૂબ"** મેં હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને નકીબ عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الحسیب ને કુછ યૂં બયાન કિયા : **રેશમ કે કીડોં** ને ઐસા રેશમ બુના જો હુસ્ન મેં યકતા (યા'ની બે મિસાલ) હૈ મગર વોહ **મકડી** ઈન સે લાખ દ-રજે બેહતર હૈ ઈસ લિયે કે ઉસ ને ગારે સૌર મેં સરકારે આલી વકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે ગાર કે દહાને (યા'ની મુંહ) પર જાલા બુના થા.

(مُکاشَفۃُ الْقُلوب ج ۱ ص ۵۷)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ગાર કે ઉસ પાર સમુન્દર નઝર આયા !

બા'ઝ સીરત નિગારોં ને લિખા હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને જબ દુશ્મન કે દેખ લેને કા ખદશા ઝાહિર કિયા તો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : અગર યેહ લોગ ઈધર સે દાખિલ હુએ તો હમ ઉધર સે નિકલ જાએંગે. આશિકે અકબર સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને જૂં હી ઉધર નિગાહ કી તો દૂસરી તરફ એક દરવાઝા નઝર આયા જિસ કે સાથ એક સમુન્દર ઠાઠેં માર રહા થા ઔર ગાર કે દરવાઝે પર એક **કશ્તી** બંધી હુઈ થી. (مُکاشَفۃُ الْقُلوب ج ۱ ص ۰۸)

તુમ હો હફીઝો મુગીસ ક્યા હૈ વોહ દુશ્મન ખબીસ   તુમ હો તો ફિર ખૌફ ક્યા તુમ પે કરોડોં દુરૂદ

આસ હૈ ન કોઈ પાસ એક તુમ્હારી હૈ આસ   બસ હૈ યેહી આસરા તુમ પે કરોડોં દુરૂદ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુસીબત મેં આકા સે મદદ માંગના સહાબા કા તરીકા હૈ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આપ ને સરવરે ઝીશાન, રહમતે આ-લમિયાન, શાહે કૌનો મકાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા મો'જિઝએ રાહત નિશાન મુલા-હઝા ફરમાયા કે **ગારે સૌર** કી દૂસરી તરફ આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી નિગાહે પુર અન્વાર કી બ-ર-કત સે યારે ગાર વ યારે મઝાર رضی اللہ تعالٰی عنہ કો **કશ્તી વ સમુન્દર** નઝર આએ ઔર યૂં ફૈઝાને રિસાલત સે આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ચૈન વ રાહત મહસૂસ ફરમાને લગે. ઈસ વાકિએ સે મઝીદ યેહ ભી પતા ચલા કે મહબૂબે રબ્બુલ ઈબાદ, રાહતે હર કલ્બે નાશાદ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે હાજત વ મુસીબત કે વક્ત ત-લબે ઈમદાદ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કા તરીકા હૈ :

વલ્લાહ ! વોહ સુન લેંગે ફરિયાદ કો પહોંચેંગે

ઈતના ભી તો હો કોઈ જો આહ કરે દિલ સે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર કી અનોખી આરઝૂ

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન સીરીન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : જબ હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે સાથ ગાર કી તરફ જા રહે થે તો આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કભી સરકારે આલી વકાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે આગે ચલતે ઔર કભી પીછે. હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને પૂછા : ઐસા ક્યૂં કરતે હો ? અર્ઝ કી : જબ મુઝે તલાશ કરને વાલોં કા ખયાલ આતા હૈ તો મૈં આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે પીછે હો જાતા હૂં ઔર જબ ઘાત મેં બૈઠે હુએ દુશ્મનોં કા ખયાલ આતા હૈ તો આગે આગે ચલને લગતા હૂં, મબાદા (યા'ની ઐસા ન હો કે) આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો કોઈ તકલીફ પહોંચે. પ્યારે પ્યારે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈર્શાદ ફરમાયા : ક્યા તુમ ખતરે કી સૂરત મેં **મેરે આગે મરના પસન્દ** કરતે હો ? અર્ઝ કી : **"રબ્બે ઝુલ જલાલ** કી કસમ ! **મેરી યેહી આરઝૂ** હૈ."

(دَلَائِلُ النُّبُوَّةِ لِلْبَیْہَقِی ج ۲ ص ۴۷۶ مُلَخَّصاً دار الکتب العلمیۃ بیروت)

યૂં મુઝ કો મૌત આએ તો ક્યા પૂછના મેરા

મૈં ખાક પર નિગાહ દરે યાર કી તરફ

(ઝૌકે ના'ત)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان સિદ્દીકે અકબર કી મુબારક શાન બયાન કરતે હુએ ફરમાતે હૈં :

બેહતરી જિસ પે કરે ફખ્ર વોહ બેહતર સિદ્દીક   **સરવરી જિસ પે કરે નાઝ વોહ સરવર સિદ્દીક**

ઝીસ્ત મેં મૌત મેં ઔર કબ્ર મેં સાની હી રહે   **સાનિયસ્નૈન કે ઇસ તરહ હૈં મઝહર સિદ્દીક**

ઉન કે મદ્દાહ નબી ઉન કા સના ગો અલ્લાહ   **હક અબુલ ફઝ્લ કહે ઔર પયમ્બર સિદ્દીક**

બાલ બચ્ચોં કે લિયે ઘર મેં ખુદા કો છોડેં   **મુસ્તફા પર કરેં ઘર બાર નિછાવર સિદ્દીક**

એક ઘર બાર તો ક્યા ગાર મેં જાં ભી દે દેં

સાંપ ડસતા રહે લેકિન ન હોં મુઝ્તર સિદ્દીક

(દીવાને સાલિક)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!   صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સફરે આખિરત મેં મુવા-ફકત

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان ફરમાતે હૈં : હુઝૂરે અન્વર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી વફાત ઝહ્ર કે ઔદ કરને (યા'ની લૌટ આને) સે હુઈ.[1] ઇસી તરહ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللہ تعالٰی عنه કી વફાત ઉસ વક્ત **સાંપ કા ઝહ્ર** લૌટ આને સે હુઈ, જિસ ને હિજરત કી રાત **ગાર** મેં આપ કો ડસા થા. હઝરતે સિદ્દીક કો ફનાફિર્રસૂલ કા વોહ દ-રજા હાસિલ હૈ કે આપ કી વફાત ભી હુઝૂરે અન્વર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

1 : જો ઝહ્ર ગઝવએ ખૈબર કે મૌકઅ પર ઝૈનબ બિન્તે હારિસ યહૂદિયા ને દિયા થા.

(مدارج النبوۃ ج ۲ ص ۲۵۰)

કી વફાત કા નુમૂના હૈ, પીર કે દિન મેં હુઝૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી વફાત ઔર પીર કા દિન ગુઝાર કર શબ મેં હઝરતે સિદ્દીક رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાત. હુઝૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી વફાત કે દિન શબ કો ચરાગ મેં તેલ ન થા, હઝરતે સિદ્દીક رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાત કે વક્ત ઘર મેં કફન કે લિયે પૈસે ન થે. યેહ હૈ ફના.

(مراٰۃ المناجیح ج۸،ص۲۹۰ ضیاء القراٰن پبلی کیشنز مرکز الاولیاء لاھور)

ઈમામે ઈશ્કો મહબ્બત, યારે માહે રિસાલત હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી સફરે હિજરત કી બે મિસાલ ઉલ્ફત વ અકીદત કો સરાહતે હુએ આ'લા હઝરત, અઝીમુલ બ-ર-કત رَحْمَۃُ اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં :

સિદ્દીક બલ્કે ગાર મેં જાં ઉસ પે દે ચુકે ઔર હિફઝે જાં તો જાન ફુરૂઝે ગુરર કી હૈ

હાં ! તૂને ઈન કો જાન ઉન્હેં ફૈર દી નમાઝ પર વોહ તો કર ચુકે થે જો કરની બશર કી હૈ

સાબિત હુવા કે જુમ્લા ફરાઇઝ ફુરૂઅ હૈં

અસ્લુલ ઉસૂલ બન્દગી ઉસ તાજવર કી હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આપ હઝરાત ને રસૂલે અન્વર, મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ઔર મહબૂબે હબીબે દાવર, આશિકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે આખિરત કે સફર મેં મુવા-ફકત મુલા-હઝા ફરમાઈ કે શાહે જૂદો નવાલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઘર બ વક્તે વિસાલ ચરાગ મેં તેલ ન થા

આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે જાં નિસાર સિદ્દીકે ખુશ ખિસાલ رضی اللہ تعالٰی عنہ કા હાલ યેહ થા કે બે વફા દુન્યા કી ફાની દૌલત કે પીછે ભાગને કે બજાએ સરમાયએ ઈશ્કો મહબ્બત કો સમેટા, અપને આપ કો તકલીફોં મેં રખના ગવારા કિયા ઔર ઈસી હાલત કો રાહતે હર દો સરા (યા'ની દોનોં જહાં કા સુકૂન) જાના.

જાન હૈ ઈશ્કે મુસ્તફા રોઝ ફુઝૂં કરે[1] ખુદા

જિસ કો હો દર્દ કા મઝા નાઝે દવા ઉઠાએ ક્યૂં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

પતા ચલા બારગાહે રબ્બુલ ઈઝ્ઝત મેં સાહિબે કદ્રો મન્ઝિલત વોહ નહીં જિસ કે પાસ માલો દૌલત કી કસરત હૈ બલ્કે સાહિબે શરાફત વ ફઝીલત ઔર ઝિયાદા ઝી ઈઝ્ઝત વોહ હૈ જો ઝિયાદા તક્વા વ પરહેઝ ગારી કી દૌલત સે માલામાલ હૈ જૈસા કે **અલ્લાહુ મુજીબુદા'વાત** عَزَّوَجَلَّ કા પારહ 26 સૂ-રતુલ હુજુરાત કી આયત 13 મેં ફરમાને ઈઝ્ઝત નિશાન હૈ :

اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ؕ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક અલ્લાહ કે યહાં તુમ મેં ઝિયાદા ઈઝ્ઝત વાલા વોહ હૈ જો તુમ મેં ઝિયાદા પરહેઝ ગાર હૈ .

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર કા ગમે મુસ્તફા

બારગાહે ઈલાહી કે મુકર્રબ ઔર પ્યારે, દરબારે રિસાલત કે ચમકતે દમકતે સિતારે, સુલ્તાને દો જહાં صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી

1 : યા'ની બઢાએ, ઝિયાદા કરે.

આંખોં કે તારે, દુખિયારોં કે ટૂટે દિલોં કે સહારે હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝાહિરી વફાત કે મૌકઅ પર **ગમે મુસ્તફા** મેં બે કરાર હો કર યેહ અશ્આર કહે :

لَمَّا رَاَیْتُ نَبِیَّنَا مُتَجَدَّلًا ‏ ‏ ضَاقَتْ عَلَیَّ بِعَرْضِهِنَّ الدُّوْر

فَارْتَاعَ قَلْبِیْ عِنْدَ ذَاكَ لِهُلْكِهٖ ‏ ‏ وَالْعَظْمُ مِنِّیْ مَا حَیِیْتُ كَسِیْر

یَا لَیْتَنِیْ مِنْ قَبْلِ مَهْلَكِ صَاحِبِیْ ‏ ‏ غَیَّبْتُ فِیْ جَدَثٍ عَلَی صُخُوْر

તરજમા : (1) જબ મૈં ને અપને નબી صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો વફાત યાફ્તા દેખા તો મકાનાત અપની વુસ્અત કે બા વુજૂદ મુઝ પર તંગ હો ગએ (2) ઈસ વક્ત આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી વફાત સે મેરા દિલ લરઝ ઉઠા ઔર ઝિન્દગી ભર મેરી હડ્ડી શિકસ્તા (યા'ની ટૂટી હુઈ) રહેગી (3) કાશ ! મૈં અપને આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઇન્તિકાલ સે પહલે ચટ્ટાનોં પર કબ્ર મેં દફ્ન કર દિયા ગયા હોતા.

(اَلْمَوَاهِبُ اللَّدُنِّيَّة لِلْقَسْطَلَّانِی ج ٣ ص ٣٩٤ دار الکتب العلمیة بیروت)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْمَنَّان "દીવાને સાલિક" મેં ગમે મુસ્તફા મેં ઈસ તરહ કે જઝબાત કા ઈઝહાર કરતે હુએ ફરમાતે હૈં :

જિન્હેં ખલ્ક કહતી હૈ મુસ્તફા, મેરા દિલ ઉન્હીં પે નિસાર હૈ
મેરે કલ્બ મેં હૈં વોહ જલ્વાગર કે મદીના જિન કા દિયાર હૈ
વોહ ઝલક દિખા કે ચલે ગએ મેરે દિલ કા ચૈન ભી લે ગએ
મેરી રૂહ સાથ ન ક્યૂં ગઈ, મુઝે અબ તો ઝિન્દગી બાર હૈ
વોહી મૌત હૈ વોહી ઝિન્દગી, જો ખુદા નસીબ કરે મુઝે
કે મરે તો ઉન હી કે નામ પર, જો જિયે તો ઉન પે નિસાર હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ‏ ‏ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કાશ ! હમેં ભી ગમે મુસ્તફા નસીબ હો

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આશિકે શાહે બહરો બર, રાહે ઈશ્કો મહબ્બત કે રહબર, આશિકે અકબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને અપની ઉલ્ફત વ અકીદત કા અશ્આર મેં કિસ કદર સોઝ વ રિક્કત કે સાથ ઈઝહાર ફરમાયા હૈ, કાશ ! સરવરે કાએનાત કે વઝીર વ દિલબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે **ગમે મુસ્તફા** મેં બહને વાલે પાકીઝા આંસૂઓં કે સદકે હમેં ભી **ગમે મુસ્તફા** મેં રોને વાલી આંખેં નસીબ હો જાએં.

હિજરે રસૂલ મેં હમેં યા રબ્બે મુસ્તફા
ઐ કાશ ! ફૂટ ફૂટ કે રોના નસીબ હો

(વસાઈલે બખ્શિશ)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ખ્વાબ મેં દીદારે મુસ્તફા

આરિફ બિલ્લાહ હઝરતે અલ્લામા ઈમામ અબ્દુર્રહમાન જામી قُدِّسَ سِرُّہُ السَّامِی ને અપની મશહૂર કિતાબ **"શવાહિદુન્નુબુવ્વહ"** મેં **યારે ગાર વ યારે મઝાર**, આશિકે શહન્શાહે અબરાર ખલીફએ અવ્વલ હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી મુબારક ઝિન્દગી કે આખિરી અય્યામ કા એક ઈમાન અફરોઝ **ખ્વાબ** નકલ કિયા હૈ ઉસ કા કુછ હિસ્સા બયાન કિયા જાતા હૈ ચુનાન્ચે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ફરમાતે હૈં : એક દફ્આ રાત કે આખિરી હિસ્સે મેં મુઝે ખ્વાબ કે અન્દર **દીદારે મુસ્તફા** કી સઆદત નસીબ હુઈ, આપ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને દો સફેદ કપડે ઝૈબે બદન ફરમા રખે

થે ઔર મૈં ઇન કપડોં કે દોનોં કનારોં કો મિલા રહા થા, અચાનક વોહ દોનોં કપડે **સબ્ઝ** હોના ઔર ચમકના શુરૂઅ હો ગએ, ઉન કી દરખ્શાની વ તાબાની (યા'ની ચમક દમક) આંખોં કો ખીરા (યા'ની ચકાચૌંદ) કરને વાલી થી, **હુઝૂરે પુરનૂર** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મુઝે "અસ્સલામુ અલય કુમ" કહ કર મુસા-ફહા (યા'ની હાથ મિલાને) સે મુશર્રફ ફરમાયા ઔર અપના દસ્તે મુકદસ મેરે સીનએ પુરદર્દ પર રખ દિયા જિસ સે મેરા ઇઝ્તિરાબે કલ્બી (યા'ની દિલ કા બે કરાર હોના) દૂર હો ગયા ફિર ફરમાયા : "ઐ અબૂ બક્ર (رضی اللہ تعالٰی عنہ) ! મુઝે તુમ સે મિલને કા બહુત ઇશ્તિયાક (યા'ની ખ્વાહિશ) હૈ, ક્યા અભી વક્ત નહીં આયા કે તુમ મેરે પાસ આ જાઓ ?" મૈં ખ્વાબ મેં બહુત રોયા યહાં તક કે મેરે અહલે ખાના કો ભી મેરે રોને કી ખબર હો ગઈ જિન્હોં ને બેદાર હોને કે બા'દ મુઝે ખ્વાબ કી ઇસ ગિર્યા વ ઝારી સે મુત્તલઅ કિયા.

(شواھد النبوۃ للجامی ص۱۹۹ مکتبۃ الحقیقۃ ترکی)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

યૌમે વફાત ઔર કફન મેં શૌકે મુવા-ફકત

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 274 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**સહાબએ કિરામ કા ઇશ્કે રસૂલ**" સફહા 67 પર મન્કૂલ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના **સિદ્દીકે અકબર** رضی اللہ تعالٰی عنہ ને અપની વફાત સે ચન્દ ઘન્ટે પેશતર (યા'ની કબ્લ) અપની શહઝાદી હઝરતે સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھَا સે દરયાફ્ત કિયા કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે કફન મેં કિતને કપડે થે ? હુઝૂર રહમતે આલમ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી

વફાત શરીફ કિસ દિન હુઈ ? ઈસ સુવાલ કી વજહ યેહ થી કે આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી આરઝૂ થી કે કફન વ યૌમે વફાત મેં હુઝૂર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી **મુવા-ફકત** હો, જિસ તરહ હયાત મેં હુઝૂર સરવરે કાએનાત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી **ઈત્તિબાઅ** (યા'ની પૈરવી) કી ઈસી તરહ મમાત (યા'ની વફાત) મેં ભી હો.

(صَحیح بُخاری حدیث۱۳۸۷، ج۱، ص٤٦٨دار الکتب العلمیة بیروت)

અલ્લાહ અલ્લાહ યેહ શૌકે ઈત્તિબાઅ

ક્યૂં ન હો સિદ્દીકે અકબર થે

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર કી વફાત કા સબબ ગમે મુસ્તફા થા

سُبْحٰنَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ઈશ્કે રસૂલે બા કમાલ વ બે મિસાલ કી દૌલતે લા ઝવાલ સે કિસ કદર માલામાલ થે, આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કે શબો રોઝ કે અહવાલ, બીબી આમિના કે લાલ, પૈકરે હુસ્નો જમાલ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઈશ્કે બે મિસાલ કા મઝહરે અતમ (યા'ની કામિલ તરીન ઈઝહાર) હૈં. ઉમ્મી નબી, રસૂલે હાશિમી, મક્કી મ-દની صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે વિસાલે ઝાહિરી કે બા'દ આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી મુબારક ઝિન્દગી મેં **સન્જી-દગી ઝિયાદા ગાલિબ આ ગઈ** ઔર (તકરીબન 2 સાલ 7 માહ પર મુશ્તમિલ) અપની બકિય્યા ઝિન્દગી કે લૈલો નહાર (યા'ની દિન રાત) ગુઝારના ઈન્તિહાઈ દુશ્વાર હો ગયા ઔર આપ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ યાદે સરકારે નામદાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم મેં બે કરાર રહને લગે, ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ જલાલુદ્દીન સુયૂતી

શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی નક્લ કરતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાત કા અસ્લ સબબ સરવરે કાએનાત કી (ઝાહિરી) વફાત થા કે ઈસી સદમે સે આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કા મુબારક બદન ઘુલને લગા ઔર યેહી વફાત કા બાઈસ બના. (تارِیخُ الْخُلَفاء ص ٦٢ بتغیر)

મર હી જાઊં મૈં અગર ઈસ દર સે જાઊં દો કદમ
ક્યા બચે બીમારે ગમ કુર્બે મસીહા છોડ કર

(ઝૌકે ના'ત)

મરીઝે મુસ્તફા

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબ્દુર્રહમાન જલાલુદ્દીન સુયૂતી શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی **"તારીખુલ ખુ-લફા"** મેં નક્લ ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે ઝમાનએ અલાલત (યા'ની બીમારી કે અય્યામ) મેં લોગ ઈયાદત કે લિયે હાઝિર હુએ ઔર અર્ઝ કી : **ઐ જા નશીને રસૂલ** رضی اللہ تعالٰی عنہ ! ઈજાઝત હો તો હમ આપ કે લિયે તબીબ લાએં. ફરમાયા : તબીબ ને તો મુઝે દેખ લિયા હૈ. અર્ઝ કિયા : તબીબ ને ક્યા કહા ? ઈર્શાદ ફરમાયા કે ઉસ ને ફરમાયા : "اِنِّیْ فَعَّالٌ لِّمَا اُرِيْدُ **યા'ની મૈં જો ચાહતા હૂં કરતા હૂં."** (تارِیخُ الْخُلَفاء ص ٦٢) મુરાદ યેહ થી કે હકીમ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હૈ, ઉસ કી મરઝી કો કોઈ ટાલ નહીં સકતા, જો મશિય્યત (યા'ની મરઝી) હૈ ઝરૂર હોગા. યેહ હઝરતે સિદ્દીકે અકબર કા તવક્કુલે સાદિક થા ઔર રિઝાએ હક પર રાઝી થે.

(સવાનેહે કરબલા, સ. 48, મક-ત-બતુલ મદીના બાબુલ મદીના કરાચી)

મૈં મરીઝે મુસ્તફા હૂં મુઝે છેડો ન તબીબો !
મેરી ઝિન્દગી જો ચાહો મુઝે લે ચલો મદીના

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દિલ મેરા દુન્યા પે શૈદા હો ગયા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આશિકે સાકિયે કૌસર, અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર વાકેઈ મહબૂબે રબ્બે અકબર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે **આશિકે અકબર** હૈં. ગમે હિજ્રે મુસ્તફા વ ઈશ્કે રસૂલે મુજતબા મેં બીમાર હો જાના આપ કે "આશિકે અકબર" હોને કી દલીલ હૈ. દિલ કી કુઢન ઔર જલન કા સબબ સિર્ફ મહબૂબે રબ્બુલ ઈબાદ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી યાદ ઔર ઉન કા ફિરાક થા ઔર એક હમ હૈં કે હમારા **દિલ દુન્યા કી મહબ્બત**, આરિઝી હુસ્નો જમાલ ઔર ચન્દ રોઝા જાહો જલાલ હી કા શૈદા હૈ ઔર ઈસી કે લિયે તડપતા, તરસતા ઔર નફસાની ખ્વાહિશાત પૂરી ન હોને પર હસ્રતો યાસ સે આહેં ભરતા હૈ.

દિલ મેરા દુન્યા પે શૈદા હો ગયા ઐ મેરે અલ્લાહ યેહ ક્યા હો ગયા
કુછ મેરે બચને કી સૂરત કીજિયે અબ તો જો હોના થા મૌલા હો ગયા
ઐબ પોશે ખલ્ક દામન સે તેરે
સબ ગુનહગારોં કા પર્દા હો ગયા

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર કો ઝહ્ર દિયા ગયા

આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે વિસાલે ઝાહિરી કે અસ્બાબ મુખ્તલિફ બતાએ જાતે હૈં, બા'ઝ રિવાયાત કે મુતાબિક ગારે સૌર વાલે **સાંપ કે ઝહ્ર** કે અસર કે ઔદ કરને (યા'ની લૌટ કર આ જાને) કે સબબ આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાત હો ગઈ. એક સબબ યેહ બતાયા ગયા કે **ગમે મુસ્તફા** મેં ઘુલ ઘુલ કર આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ને જાન દે દી જબકે ઈબ્ને સા'દ વ હાકિમ ને ઈબ્ને શહાબ સે રિવાયત કી હૈ કે (સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાત કા ઝાહિરી સબબ યેહ થા કે) આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે પાસ કિસી ને તોહ્ફતન **ખુઝૈરા** (યા'ની કીમે વાલા દલિયા) ભેજા થા, આપ ઔર હારિસ બિન ક-લદહ દોનોં ખાને મેં શરીક થે (કુછ ખાને કે બા'દ) હારિસ ને (જો કે તબીબ થા) અર્ઝ કી : ઐ ખલીફએ રસૂલુલ્લાહ ! હાથ રોક લીજિયે (ઔર ઈસે ન ખાઈયે) કે ઈસ મેં **ઝહ્ર** હૈ ઔર યેહ વોહ ઝહ્ર હૈ જિસ કા અસર એક સાલ મેં ઝાહિર હોતા હૈ, આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ દેખ લીજિયેગા કે એક સાલ કે અન્દર અન્દર મૈં ઔર આપ એક હી દિન ફૌત હોંગે. યેહ સુન કર આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ને ખાને સે હાથ ખીંચ લિયા લેકિન **ઝહ્ર** અપના કામ કર ચુકા થા ઔર યેહ દોનોં ઈસી દિન સે બીમાર રહને લગે ઔર એક સાલ ગુઝરને કે બા'દ (ઉસી ઝહ્ર કે અસર સે) એક હી દિન મેં ઈન્તિકાલ કિયા. (تارِیخُ الْخُلَفاء ص ٦٢)

હાએ ! ઝલીલ દુન્યા ! !

હાકિમ કી યેહ રિવાયત શઅબી સે હૈ કે ઉન્હોં ને કહા : ઈસ દુન્યાએ દૂં (યા'ની ઝલીલ દુન્યા) સે હમ ભલા ક્યા તવક્કોઅ રખેં કે (ઈસ મેં તો) રસૂલે ખુદા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો ભી ઝહ્ર દિયા ગયા ઔર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો ભી. (ઐઝન) ઈન અક્વાલ મેં તઆરુઝ (યા'ની ટકરાવ) નહીં, હો સકતા હૈ (વફાત શરીફ મેં) તીનોં અસ્બાબ જમ્અ હો ગએ હોં. (نزهۃ القاری ج٢ص٨٧٧فریدبك اسٹال) **મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !** વાકેઈ દુન્યા કી મહબ્બત અન્ધી હોતી હૈ, ઈસ ઝલીલ દુન્યા કી ઉલ્ફત કી વજહ સે હી સરકારે મદીના, રાહતે કલ્બો સીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ઔર આશિકે અકબર સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો ઝહ્ર દિયા ગયા, જબ કાએનાત કી સબ સે બડી હસ્તી યા'ની ઝાતે ન-બવી કો ભી ઝલીલ દુન્યા કે ના મુરાદ કુત્તોં ને ઝહ્ર દેને કી નાપાક સાઝિશ કી તો અબ ઔર કૌન હૈ જો અપને આપ કો ઈસ સે મહફૂઝ સમઝે ! લિહાઝા બિલ ખુસૂસ નામવર ઉ-લમા વ મશાઈખ ઔર મઝહબી પેશવાઓં કો ઝિયાદા મોહતાત રહને કી ઝરૂરત હૈ. દેખિયે ના ! ઈસી કમીની દુન્યા કે ઈશ્ક મેં મસ્ત હો કર કિસી ના બકાર ને સય્યિદુલ અસ્ખિયા, રાકિબે દૌશે મુસ્તફા, નવાસએ રસૂલ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ હ-સને મુજતબા رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કો ભી કઈ બાર ઝહ્ર દિયા ઔર આખિર **ઝહ્ર ખૂરાની** હી વફાત કા બાઈસ બની. નીઝ **હઝરતે** સય્યિદુના બિશ્ર બિન બરાઅ رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ જા'ફરે સાદિક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ મૂસા કાઝિમ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામ અલી

રઝા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه ઔર **હઝરતે** સય્યિદુના ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رضی اللہ تعالٰی عنہ કી વફાતે હસરત આયાત કા સબબ ભી ઝહ્ર હુવા.

યા રસૂલલ્લાહ ! અબૂ બક્ર હાઝિર હૈ

વિસાલે ઝાહિરી સે કબ્લ ફૈઝયાબે ફૈઝાને નુબુવ્વત, સાહિબે ફઝીલતો કરામત હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને **વસિય્યત** ફરમાઈ કે મેરે જનાઝે કો શાહે બહરો બર, મદીને કે તાજવર, હબીબે દાવર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે રૌઝએ અન્વર કે પાક દર કે સામને લા કર રખ દેના ઔર اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا رَسُوْلَ اللّٰہ કહ કર અર્ઝ કરના : "યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! અબૂ બક્ર આસ્તાનએ આલિયા પર હાઝિર હૈ." અગર દરવાઝા ખુદ બ ખુદ ખુલ જાએ તો અન્દર લે જાના વરના જન્નતુલ બકીઅ મેં દફ્ન કર દેના. જનાઝએ મુબા-રકા કો હસ્બે વસિય્યત જબ રૌઝએ અક્દસ કે સામને રખા ગયા ઔર અર્ઝ કિયા ગયા : اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ یَا رَسُوْلَ اللّٰہ ! અબૂ બક્ર હાઝિર હૈ. યેહ અર્ઝ કરતે હી **દરવાઝે કા તાલા ખુદ બ ખુદ ખુલ ગયા ઔર આવાઝ આને લગી :** اُدْخِلُوا الْحَبِیْبَ اِلَی الْحَبِیْبِ فَاِنَّ الْحَبِیْبَ اِلَی الْحَبِیْبِ مُشْتَاقٌ યા'ની મહબૂબ કો મહબૂબ સે મિલા દો કે મહબૂબ કો મહબૂબ કા ઈશ્તિયાક હૈ.

(تفسیر کبیر ج ۱۰ ص ۱۶۷ داراحیاء التراث العربی بیروت)

તેરે કદમોં મેં જો હૈં ગૈર કા મુંહ ક્યા દેખેં
કૌન નઝરોં પે ચઢે દેખ કે તલ્વા તેરા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સિદ્દીકે અકબર હયાતુન્નબી કે કાઈલ થે

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર ! અગર હઝરતે

સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ઝિન્દા ન જાનતે તો હરગિઝ ઐસી વસિય્યત ન ફરમાતે કે રૌઝએ અક્દસ કે સામને મેરા જનાઝા રખ કર નબિય્યે રહમત صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે ઈજાઝત તલબ કી જાએ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ને વસિય્યત કી ઔર સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ને ઈસે અ-મલી જામા પહનાયા, જિસ સે સાબિત હોતા હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ ઔર તમામ સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કા યેહ અકીદા થા કે મહબૂબે પરવર્દ ગાર, શાહે આલમ મદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم બા'દે વિસાલ ભી કબ્રે અન્વર મેં ઝિન્દા વ હયાત ઔર સાહિબે તસર્રુફાત વ ઈખ્તિયારાત હૈં. اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ !

તૂ ઝિન્દા હૈ વલ્લાહ તૂ ઝિન્દા હૈ વલ્લાહ
મેરે ચશ્મે આલમ સે છુપ જાને વાલે (હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

હયાતુલ અમ્બિયા

اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ ! બ અતાએ રબ્બુલ અનામ તમામ અમ્બિયાએ કિરામ عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام ઝિન્દા હૈં. ચુનાન્ચે "ઈબ્ને માજહ" કી હદીસે પાક મેં હૈ :

اِنَّ اللّٰـہَ حَرَّمَ عَلَی الْاَرْضِ اَنْ تَاْکُلَ اَجْسَادَ الْاَنْبِیَاءِ فَنَبِیُّ اللّٰہِ حَیٌّ یُّرْزَقُ.

બેશક અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ને હરામ કિયા હૈ ઝમીન પર કે અમ્બિયા (عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) કે જિસ્મોં કો ખરાબ કરે તો અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે નબી ઝિન્દા હૈં, રોઝી દિયે જાતે હૈં.

(સુ-નને ઈબ્ને માજહ, જિ. 2, સ. 291, હદીસ : 1637)

એક ઔર હદીસે પાક મેં હૈ : اَلْاَنْبِیَاءُ اَحْیَاءٌ فِیْ قُبُوْرِهِمْ یُصَلُّوْنَ

યા'ની અમ્બિયા હયાત હૈં ઔર અપની અપની કબ્રોં મેં નમાઝ પઢતે હૈં. (مُسْنَدُ اَبِیْ یَعْلٰی ج۳ ص۲۱٦ حدیث۳٤۱۲ دارالکتب العلمیة بیروت)

ગુસ્તાખે રસૂલ સે દૂર રહો

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે મુ-તઅલ્લિક હર મુસલ્માન કા વોહી અકીદા હોના ઝરૂરી હૈ જો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઔર અસ્લાફે ઉઝામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કા થા, અગર مَعَاذَ اللّٰه શૈતાન **વસ્વસે** પૈદા કરને કી કોશિશ કરે ઔર અ-ઝ-મતે વ શાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મેં તા'ના ઝની કરતે હુએ અક્લી દલાઈલ સે કાઈલ કરને કી નાપાક સઅ્ય (કોશિશ) કરે તો ઉસ સે અલગ થલગ હો જાઈયે જૈસા કે દા'વતે **ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 162 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"ઈમાન કી પહચાન"** સફહા 58 પર **આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن આશિકાને રસૂલ કો તાકીદ કરતે હુએ ફરમાતે હૈં : "જબ વોહ (યા'ની ગુસ્તાખાને રસૂલ) રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી શાન મેં ગુસ્તાખી કરેં અસ્લન (યા'ની બિલકુલ) તુમ્હારે કલ્બ મેં ઉન (ગુસ્તાખોં) કી અ-ઝમત, ઉન કી મહબ્બત કા નામો નિશાન ન રહે ફૌરન ઉન (ગુસ્તાખોં) સે અલગ હો જાઓ, ઉન (લોગોં) કો દૂધ સે મખ્ખી કી તરહ નિકાલ કર ફેંક દો, ઉન (બદ બખ્તોં) કી સૂરત, ઉન કે નામ સે નફરત ખાઓ ફિર ન તુમ અપને રિશ્તે, ઈલાકે, દોસ્તી, ઉલ્ફત કા પાસ કરો ન ઉન

કી મૌલવિય્યત, મશૈખિય્યત, બુઝુર્ગી, ફઝીલત કો ખતરે (યા'ની ખાતિર) મેં લાઓ. આખિર યેહ જો કુછ (રિશ્તા વ તઅલ્લુક) થા, મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ગુલામી કી બિના પર થા, જબ યેહ શખ્સ ઉન હી કી શાન મેં ગુસ્તાખ હુવા ફિર હમેં ઉસ સે ક્યા ઈલાકા (તઅલ્લુક) રહા ?''

(ઈમાન કી પહચાન, સ. 58, મક-ત-બતુલ મદીના બાબુલ મદીના કરાચી)

ઉન્હેં જાના ઉન્હેં માના ના રખા ગૈર **સે કામ**

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ મૈં દુન્યા સે **મુસલ્માન** ગયા

ઉફ રે મુન્કિર યેહ **બઢા** જોશે **તઅસ્સુબ આખિર**

ભીડ મેં હાથ સે **કમ** બખ્ત કે ઈમાન ગયા

(હદાઇકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ગુસ્તાખે સહાબા સે દૂર રહો

હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતી શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى "શર્હુસ્સુદૂર" મેં નક્લ કરતે હૈં : એક શખ્સ કી મૌત કા વક્ત કરીબ આ ગયા તો ઉસ સે કલિમએ તય્યિબા પઢને કે લિયે કહા ગયા. ઉસ ને જવાબ દિયા કે મૈં ઈસ કે પઢને પર કાદિર નહીં હૂં ક્યૂંકે મૈં ઐસે લોગોં કે સાથ નિશસ્તો બરખાસ્ત (યા'ની ઉઠના બૈઠના) રખતા થા જો મુઝે **અબૂ બક્ર વ ઉમર** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا કે બુરા ભલા કહને કી તલ્કીન કરતે થે.

(شَرْحُ الصُّدُور ص۳۸ مرکز اہلسنت برکات رضا الهند)

કબ્ર મેં શૈખૈન કા વસીલા કામ આ ગયા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે શૈખૈને કરીમૈન યા'ની સય્યિદૈના **સિદ્દીક વ ફારૂક** رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا કી બુલન્દ શાને મા'લૂમ હુઈ, જબ ઉન કી તૌહીન કરને વાલોં સે દોસ્તી

રખને કા યેહ વબાલ કે મરતે વક્ત કલિમા નસીબ નહીં હો રહા થા તો ફિર જો લોગ ખુદ તૌહીન કરતે હૈં ઉન કા ક્યા હાલ હોગા ! લિહાઝા શૈખૈને કરીમૈન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا કે ગુસ્તાખોં સે દૂર વ નુફૂર રહના ઝરૂરી હૈ. સિર્ફ આશિકાને રસૂલ વ મુહિબ્બાને સહાબા વ ઔલિયા કી સોહબત ઇખ્તિયાર કીજિયે, ઇન અઝીમ હસ્તિયોં કી ઉલ્ફત કા દિયા (યા'ની ચરાગ) અપને દિલ મેં રોશન કીજિયે. ઔર દોનોં જહાં કી ભલાઇયોં કે હકદાર બનિયે. અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં કી મહબ્બત કબ્રો હશ્ર મેં બેહદ કાર આમદ હૈ ચુનાન્ચે એક શખ્સ કા બયાન હૈ : મેરે ઉસ્તાઝ કે એક સાથી ફૌત હો ગએ. ઉસ્તાદ સાહિબ ને ઉન્હેં ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : مَافَعَلَ اللّٰہُ بِکَ؟ યા'ની અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને આપ કે સાથ ક્યા મુઆ-મલા કિયા ? જવાબ દિયા : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મેરી મગ્ફિરત ફરમા દી. પૂછા : **મુન્કર નકીર** કે સાથ કૈસી રહી ? જવાબ દિયા : ઉન્હોં ને મુઝે બિઠા કર જબ સુવાલાત શુરૂઅ કિયે, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મેરે દિલ મેં ડાલા ઔર મૈં ને ફિરિશ્તોં સે કહ દિયા : "સય્યિદૈના **અબૂ બક્ર વ ફારૂક** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا કે વાસિતે મુઝે છોડ દીજિયે." યેહ સુન કર એક ફિરિશ્તે ને દૂસરે સે કહા : "ઇસ ને બડી બુઝુર્ગ હસ્તિયોં કા વસીલા પેશ કિયા હૈ લિહાઝા ઇસ કો છોડ દો." ચુનાન્ચે ઉન્હોં ને મુઝે છોડ દિયા ઔર તશરીફ લે ગએ. (شَرحُ الصُّدور ص ۱٤۱)

વાસિતા દિયા જો આપ કા

મેરે સારે કામ હો ગએ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદે પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગ્ફાર કરતે રહેંગે. (طبرانی)

બરોઝે મહશર મઝારાતે મુનવ્વર સે બાહર આને કા હસીન મન્ઝર

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત**" સફહા 61 પર ઈમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن બયાન ફરમાતે હૈં : એક મર્તબા **હુઝૂરે અક્દસ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને દાહિને (યા'ની સીધે) દસ્તે અક્દસ મેં **હઝરતે સિદ્દીક** رضی اللہ تعالٰی عنہ કા હાથ લિયા ઔર બાએં (યા'ની ઉલટે) દસ્તે મુબારક મેં **હઝરતે ઉમર** رضی اللہ تعالٰی عنہ કા હાથ લિયા ઔર ફરમાયા : **هٰكَذَا نُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَة** યા'ની હમ કિયામત કે રોઝ યૂં હી ઉઠાએ જાએંગે. (તિરમિઝી, જિ. 5, સ. 378, હદીસ : 3689, તારીખે દિમિશ્ક, જિ. 21, સ. 297)

મહબૂબે રબ્બે અર્શ હૈ ઈસ સબ્ઝ કુબ્બે મેં
પહલૂ મેં જલ્વા ગાહ અતીકો ઉમર કી હૈ
(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

રાહે ખુદા મેં આને વાલી મુશ્કિલાત કા સામના કીજિયે

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમારે રહબર હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ યકીનન આશિકે અકબર હૈં, આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ ને અપને ઈશ્ક કા ઈઝહાર અમલ વ કિરદાર સે કિયા ઔર જબ ઈશ્ક કી રાહ, પુરખાર ઔર સખ્ત દુશ્વાર ગુઝાર હુઈ તબ ભી આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ જઝ્બએ ઈશ્કે શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે સરશાર રહે, ખતીબે અવ્વલ કા શરફ પાતે હુએ દીને ઈસ્લામ કી ખાતિર શદીદ માર પડને કે બા વુજૂદ આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કે પાએ

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

ઈસ્તિક્લાલ મેં ઝર્રા ભર ભી લગ્ઝિશ ન આઈ. **રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં આપ رضی اللہ تعالٰی عنہ કી ઈસ મુશ્કિલાત ભરી હયાત મેં હમારે લિયે યેહ દર્સ હૈ** કે "નેકી કી દા'વત" કી રાહોં મેં ખ્વાહ કૈસે હી મસાઈબ કા સામના હો મગર પીછે હટના કુજા ઈસ કા ખયાલ ભી દિલ મેં ન આને પાએ.

જબ આકા આખિરી વક્ત આએ મેરા　　મેરા સર હો તેરા બાબે કરમ હો

સદા કરતા રહૂં સુન્નત કી ખિદમત　　મેરા જઝબા કિસી સૂરત ન કમ હો

(વસાઈલે બખ્શિશ)

ગમે દુન્યા મેં નહીં ગમે મુસ્તફા મેં રોએં

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આશિકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કી ઈશ્કો મહબ્બત ભરી મુબારક ઝિન્દગી સે હમેં યેહ ભી દર્સ મિલતા હૈ કે હમારી આહેં ઔર સિસ્કિયાં દુન્યા કી ખાતિર ન હોં, મહબ્બતે દુન્યા મેં આંસૂ ન બહેં, દુન્યવી જાહો હશમત (યા'ની શાનો શૌકત) કે લિયે સીને મેં કસક પૈદા ન હો બલ્કે હમારે દિલ કી હસરત, હુબ્બે નબી હો, આંસૂ યાદે મુસ્તફા મેં બહેં, દુન્યા કે દીવાને નહીં બલ્કે શમ્એ રિસાલત કે પરવાને બનેં, ઉન્હી કી પસન્દ પર અપની પસન્દ કુરબાન કરેં ઔર યેહી ખ્વાહિશ હો કે કાશ ! મેરા માલ, મેરી જાન મહબૂબે રહમાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી આન પર કુરબાન હો જાએ, ઉન સે નિસ્બત રખને વાલી હર ચીઝ દિલ અઝીઝ હો, જો ખુશ બખ્ત ઐસી ઝિન્દગી ગુઝારને મેં કામ્યાબ હો ગયા તો અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ઉસ કે લિયે દુન્યા મુસખ્ખર ઔર મખ્લૂક કો ઉસ કે તાબેઅ કર દેગા, આસ્માનોં મેં ઉસ કે ચરચે હોંગે ઔર સબ સે બઢ કર યેહ કે વોહ ખુદા વ મુસ્તફા કા મહબૂબ બન જાએગા.

વોહ કે ઉસ દર કા હુવા ખલ્કે ખુદા ઉસ કી હુઈ
વોહ કે ઉસ દર સે ફિરા અલ્લાહ ઉસ સે ફિર ગયા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

લેકિન અફસોસ ! સદ અફસોસ ! આજ કે મુસલ્માનોં કી અક્સરિય્યત શાહે અબરાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે **ઉસ્વએ હ-સના** કો અપના મે'યાર બનાને કે બજાએ અગ્યાર કે શિઆર ઔર ફેશન પર નિસાર હો કર ઝલીલો ખ્વાર હોતી જા રહી હૈ.

કૌન હૈ તારિકે આઈને રસૂલે મુખ્તાર મસ્લહત, વક્ત કી હૈ કિસ કે અમલ કા મે'યાર
કિસ કી આંખોં મેં સમાયા હૈ શિઆરે અગ્યાર હો ગઈ કિસ કી નિગહ તર્ઝે સલફ સે બેઝાર
કલ્બ મેં સોઝ નહીં, રૂહ મેં એહસાસ નહીં
કુછ ભી પૈગામે મુહમ્મદ કા તુમ્હેં પાસ નહીં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد
تُوبُوْا اِلَى اللّٰه اَسْتَغْفِرُ اللّٰه
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

યેહ કૈસા ઈશ્ક ઔર કૈસી મહબ્બત હૈ ?

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જો લોગ અપને વાલિદૈન સે મહબ્બત કરતે હૈં વોહ ઉન કા દિલ નહીં દુખાતે, જિન્હેં અપને બચ્ચે સે મહબ્બત હોતી હૈ વોહ ઉસે નારાઝ નહીં હોને દેતે, કોઈ ભી અપને દોસ્ત કો ગમઝદા દેખના ગવારા નહીં કરતા ક્યૂંકે જિસ સે મહબ્બત હોતી હૈ ઉસે રન્જીદા નહીં કિયા જાતા મગર આહ ! આજ કે અક્સર મુસલ્માન જો કે ઈશ્કે રસૂલ કે દા'વેદાર હૈં મગર ઉન કે કામ મહબૂબે રબ્બુલ અનામ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો

શાદ કરને વાલે નહીં, સુનો ! સુનો ! **રસૂલે ઝી વકાર**, દો આલમ કે તાજદાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : "جُعِلَتْ قُرَّةُ عَیْنِیْ فِی الصَّلٰوةِ યા'ની મેરી આંખોં કી ઠન્ડક નમાઝ મેં હૈ." (اَلْمُعْجَمُ الْکَبِیْر ج۲۰ص۴۲۰حدیث۱۰۱۲) વોહ કૈસે આશિકે રસૂલ હૈં જો કે નમાઝ સે જી ચુરા કર, નમાઝ જાન બૂઝ કર કઝા કર કે સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે કલ્બે પુર અન્વાર કે લિયે તકલીફ વ આઝાર કા સબબ બનતે હૈં. યેહ કૌન સી મહબ્બત ઔર કૈસા ઈશ્ક હૈ કે રસૂલે રફીઉશ્શાન, મદીને કે સુલ્તાન صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم માહે ર-મઝાન કે રોઝોં કી તાકીદ ફરમાએં મગર ખુદ કો **આશિકાને રસૂલ** મેં ખપાને વાલે ઈસ હુક્મે વાલા સે રૂ ગર્દાની કર કે નારાઝિયે મુસ્તફા કા સબબ બનેં, હુઝૂરે અકરમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم નમાઝે તરાવીહ કી તાકીદ ફરમાએં મગર સુસ્ત વ ગાફિલ ઉમ્મતિયોં સે ન પઢી જાએ, પઢેં ભી તો રસ્મન માહે ર-મઝાન કે ઈબ્તિદાઈ ચન્દ દિન ઔર ફિર યેહ સમઝ બૈઠેં કે પૂરે ર-મઝાનુલ મુબારક કી નમાઝે તરાવીહ અદા હો ગઈ. પ્યારે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાએં : "મૂંછેં ખૂબ પસ્ત (યા'ની છોટી) કરો ઔર દાઢિયોં કો મુઆફી દો (યા'ની બઢાઓ) યહૂદિયોં કી સી સૂરત ન બનાઓ." (شرح معانی الآثار للطحاوی ج٤ ص٢٨ دارالکتب العلمية بيروت) મગર **ઈશ્કે રસૂલ** કે દા'વેદાર મગર ફેશન કે પરસ્તાર દુશ્મનાને સરકાર જૈસા ચેહરા બનાએં, ક્યા યેહી ઈશ્કે રસૂલ હૈ ?

સરકાર કા આશિક ભી ક્યા દાઢી મુંડાતા હૈ ?

ક્યૂં ઈશ્ક કા ચેહરે સે ઈઝહાર નહીં હોતા !

ફિક્રે મદીના[1] કીજિયે ! યેહ કૈસા ઈશ્ક ઔર કૈસી મહબ્બત હૈ ? કે મહબૂબે ખુશ ખિસાલ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે દુશ્મનોં જૈસી શક્લો સૂરત વ ચાલ ઢાલ અપનાને મેં ફખ્ર મહસૂસ કિયા જાએ !

વઝઅ મેં તુમ હો નસારા તો તમદ્દુન મેં હુનૂદ
યેહ મુસલ્માં હૈં જિન્હેં દેખ કે શરમાએં યહૂદ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મોહસિન વ કરીમ ઔર શફીક વ રહીમ આકા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم તો હમેં હમેશા યાદ ફરમાતે રહે, બલ્કે દુન્યા મેં તશરીફ લાતે હી આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સજદા કિયા. ઉસ વક્ત હોંટોં પર યેહ દુઆ જારી થી : رَبِّ هَبْ لِيْ اُمَّتِيْ યા'ની પરવર્દગાર ! મેરી ઉમ્મત મુઝે હિબા કર દે. (ફતાવા ર-ઝવિય્યા, જિ. 30, સ. 717)

પહલે સજદે પે રોઝે અઝલ સે દુરૂદ
યાદગારિયે ઉમ્મત પે લાખોં સલામ (હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

તા કિયામત "ઉમ્મતી ઉમ્મતી" ફરમાએંગે

મદારિજુન્નુબુવ્વહ મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદુના કુસમ رضی اللہ تعالٰی عنہ વોહ શખ્સ થે જો આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો કબ્રે અન્વર મેં ઉતારને કે બા'દ સબ સે આખિર મેં બાહર આએ થે, ચુનાન્ચે ઉન કા બયાન હૈ કે મૈં હી આખિરી શખ્સ હૂં જિસ ને **હુઝૂરે અન્વર** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા રૂએ મુનવ્વર, કબ્રે અત્હર મેં દેખા થા, મૈં ને દેખા કે સુલ્તાને મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કબ્રે અન્વર મેં અપને લબહાએ મુબા-રકા કો જુમ્બિશ ફરમા રહે થે (યા'ની

1 : દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં અપને આ'માલ કા મુહા-સબા કરને કો "**ફિક્રે મદીના**" કહતે હૈં.

મુબારક હોંટ હિલ રહે થે.) મૈં ને અપને કાનોં કો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે દહન (યા'ની મુંહ) મુબારક કે કરીબ કિયા, મૈં ને સુના કે આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે થે "رَبِّ اُمَّتِی اُمَّتِی" (યા'ની પરવર્દ ગાર ! મેરી ઉમ્મત મેરી ઉમ્મત) (مَدارِجُ النُّبُوۃ ج۲ ص ٤٤٢) નીઝ કન્ઝુલ ઉમ્માલ જિલ્દ 7 સફહા 178 પર હૈ : **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : "જબ મેરી વફાત હો જાએગી તો અપની કબ્ર મેં હમેશા પુકારતા રહૂંગા : یا رَبِّ اُمَّتِی اُمَّتِی યા'ની એ પરવર્દ ગાર ! મેરી ઉમ્મત મેરી ઉમ્મત. યહાં તક કે દૂસરા સૂર ફૂંકા જાએ." (کَنْزُ الْعُمّال) મેરે આકા આ'લા હઝરત અપને લિયે ઈમાન કી હિફાઝત કી ખૈરાત તલબ કરતે હુએ બારગાહે રિસાલત મેં અર્ઝ કરતે હૈં :

જિન્હેં મરકદ મેં તા હશ્ર ઉમ્મતી કહ કર પુકારોગે
હમેં ભી યાદ કર લો ઉન મેં સદકા અપની રહમત કા

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુહદ્દિસે આ'ઝમે પાકિસ્તાન ને ફરમાયા

મુહદ્દિસે આ'ઝમે પાકિસ્તાન હઝરત અલ્લામા મૌલાના સરદાર અહમદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْاَحَد ફરમાયા કરતે થે કે હુઝૂરે પાક صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم તો સારી ઉમ્ર હમેં **ઉમ્મતી ઉમ્મતી** કહ કર યાદ ફરમાતે રહે, કબ્રે અન્વર મેં ભી **ઉમ્મતી ઉમ્મતી** ફરમા રહે હૈં ઔર હશ્ર તક ફરમાતે રહેંગે યહાં તક કે મહશર કે રોઝ ભી **ઉમ્મતી ઉમ્મતી** ફરમાએંગે. હક યેહ હૈ કે અગર સિર્ફ એક બાર ભી **ઉમ્મતી** ફરમા દેતે ઔર હમ સારી ઝિન્દગી **યા નબી યા નબી, યા રસૂલલ્લાહ, યા હબીબલ્લાહ** કહતે રહેં તબ ભી ઉસ એક બાર **ઉમ્મતી** કહને કા હક અદા નહીં હો સકતા.

જિન કે લબ પર રહા "ઉમ્મતી ઉમ્મતી" યાદ ઉન કી ન ભૂલ ઐ નિયાઝી કભી

વોહ કહેં ઉમ્મતી તૂ ભી કહ યા નબી ! મૈં હૂં હાઝિર તેરી ચાકરી કે લિયે

બરોઝે કિયામત ફિક્રે ઉમ્મત કા અન્દાઝ

હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللہ تَعَالٰی عَنْھُمَا સે રિવાયત હૈ, હુઝૂર શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : કિયામત કે દિન તમામ અમ્બિયાએ કિરામ (عَلَیْہِمُ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام) સોને કે મિમ્બરોં પર જલ્વાગર હોંગે, મેરા મિમ્બર ખાલી હોગા ક્યૂંકે મૈં અપને **રબ** કે હુઝૂર ખામોશ ખડા હોઉંગા કે કહીં ઐસા ન હો અલ્લાહ મુઝે જન્નત મેં જાને કા હુક્મ ફરમા દે ઔર મેરી ઉમ્મત મેરે બા'દ પરેશાન ફિરતી રહે. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએગા : ઐ મહબૂબ ! તેરી ઉમ્મત કે બારે મેં વોહી ફૈસલા કરૂંગા જો તેરી ચાહત હૈ. મૈં અર્ઝ કરૂંગા : اَللّٰھُمَّ عَجِّلْ حِسَابَھُمْ યા'ની ઐ અલ્લાહ ! ઈન કા હિસાબ જલ્દી લે લે (કે મૈં ઈન કો સાથ લે જાના ચાહતા હૂં) યેહ મુસલ્સલ અર્ઝ કરતા રહૂંગા યહાં તક કે મુઝે દોઝખ મેં જાને વાલે મેરે ઉમ્મતિયોં કી ફેહરિસ્ત દે દી જાએગી (જો જહન્નમ મેં દાખિલ હો ચુકે હોંગે ઉન કી શફાઅત કર કે મૈં ઉન્હેં નિકાલતા જાઊંગા) યૂં અઝાબે ઈલાહી કે લિયે મેરી ઉમ્મત કા કોઈ ફર્દ ન બચેગા.

(کَنْزُ الْعُمَّال ج۷ ص ۱٤ رقم ۳۹۱۱۱ دارالکتب العلمیۃ بیروت)

અલ્લાહ ક્યા જહન્નમ અબ ભી ન સર્દ હોગા

રો રો કે મુસ્તફા ને દરિયા બહા દિયે હૈં

ઐ **આશિકાને રસૂલ !** ઉમ્મત કે ગમ ખ્વાર આકા કે કદમોં પર નિસાર હો જાઈયે ઔર ઝિન્દગી ઉન કી ગુલામી બલ્કે ઉન કે ગુલામોં કી ગુલામી ઔર **દા'વતે ઈસ્લામી** ઔર ઈસ કે **મ-દની કાફિલોં** કે અન્દર સફર મેં ગુઝાર કર મરને કે બા'દ ઉન

કી શફાઅત કે હકદાર હો જાઈયે ઔર અપના મુંહ બરોઝે કિયામત નબિય્યે રહમત, શફીએ ઉમ્મત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો દિખાને કે કાબિલ બના લીજિયે યા'ની યહૂદો નસારા કી સી શક્લો સૂરત બનાની છોડ દીજિયે, અપને ચેહરે પર એક મુઠ્ઠી દાઢી સજા લીજિયે, ઈંગ્રેઝી બાલોં કે બજાએ ઝુલ્ફેં રખ લીજિયે ઔર નંગે સર ઘૂમને કે બજાએ સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કે ઝરીએ અપના સર "સર સબ્ઝ" કર લીજિયે. બસ અપને ઝાહિર વ બાતિન પર મ-દની રંગ ચઢા લીજિયે.

ડર થા કે ઈસ્યાં કી સઝા અબ હોગી યા રોઝે જઝા
દી ઉન કી રહમત ને સદા યેહ ભી નહીં વોહ ભી નહીં

મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, વલિય્યે ને'મત, અઝીમુલ બ-ર-કત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત, હામિય્યે સુન્નત, માહિયે બિદઅત, આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઇસે ખૈરો બ-ર-કત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن હમેં સમઝાતે હુએ ફરમાતે હૈં :

જો ન ભૂલા હમ ગરીબોં કો રઝા
યાદ ઉસ કી અપની આદત કીજિયે

કાશ ! હમ પક્કે આશિકે રસૂલ બન જાએં

હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે કદમોં કી ધૂલ કે સદકે કાશ ! હમ ભી સચ્ચે ઔર પક્કે **આશિકે રસૂલ** બન જાએં. કાશ ! હમારા ઉઠના બૈઠના, ચલના ફિરના, ખાના પીના, સોના જાગના, લેના દેના, જીના મરના મીઠે મીઠે આકા,

મદીને વાલે મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સુન્નતોં કે મુતાબિક હો જાએ. ઐ કાશ !

ફના ઈતના તો હો જાઊં મૈં તેરી ઝાતે આલી મેં

જો મુઝ કો દેખ લે ઉસ કો તેરા દીદાર હો જાએ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને અન્દર ઈશ્કે હકીકી કી શમ્અ રોશન કીજિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ ઝાહિર વ બાતિન મુનવ્વર હો જાએગા ઔર દુન્યા વ આખિરત મેં સુર્ખરૂઈ કદમ ચૂમેગી.

ખ્વાર જહાં મેં કભી હો નહીં સકતી વોહ કૌમ

ઈશ્ક હો જિસ કા જસૂર[1], ફક્ર હો જિસ કા ગયૂર

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સિદ્દીકી હઝરાત કે અંગૂઠે મેં નિશાન !

હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللّٰہ تعالٰی عنہ કી ઔલાદ કો "સિદ્દીકી" બોલતે હૈં, ઈન કે પાઉં કે અંગૂઠે મેં આજ ભી **સાંપ** કે કાટને કા નિશાન નઝર આના મુમ્કિન હૈ. મગર દિખાઈ ન દેને પર કિસી સિદ્દીકી સાહિબ કી સિદ્દીકિય્યત પર **બદ ગુમાની** જાઈઝ નહીં કે હર એક મેં યેહ અલામત વાઝેહ નહીં હોતી. સગે મદીના عُفِیَ عَنْہُ ને એક સિદ્દીકી આલિમ સાહિબ સે "અંગૂઠે કા નિશાન" દિખાને કી દર-ખ્વાસ્ત કી તો કહા કે મેરે વાલિદ સાહિબ رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ને ખુરચ કર ઝાહિર કિયા થા મગર અબ ફિર છુપ ગયા હૈ. **મુફસ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان "મિરઆતુલ મનાજીહ" જિલ્દ 8 સફહા 359 પર ફરમાતે હૈં : "બા'ઝ સાલિહીન કો ફરમાતે સુના

1 : બહાદુર, જુરઅત મન્દ.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મર્તબા દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

ગયા કે જો શૈખ સિદ્દીકી (સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે શહઝાદે જો કે સહાબી થે ઉન યા'ની) હઝરતે મુહમ્મદ બિન અબૂ બક્ર (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا) કી ઔલાદ સે હૈં, ઉન્હેં **સાંપ** યા તો કાટતા નહીં અગર કાટે તો (ઝહ્ર) અસર નહીં કરતા. (યેહ) ઉસ લુઆબ શરીફ કા અસર હૈ (જો કે સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ કે અંગૂઠે પર ગારે સૌર મેં સાંપ કે ડસને કી જગહ લગાયા થા) ઔર ઉન કી ઔલાદ કે પાઉં કે અંગૂઠે મેં “સિયાહ તિલ” હોતા હૈ હત્તા કે અગર માં બાપ દોનોં કી તરફ સે શૈખ સિદ્દીકી હો તો દોનોં પાઉં કે અંગૂઠે મેં **તિલ** હોગા. મૈં ને બહુત (સે) સિદ્દીકી હઝરાત કે પાઉં કે અંગૂઠે મેં યેહ તિલ દેખે હૈં. ગ-રઝ કે યેહ અજીબ મો'જિઝાત હૈં.” (યા'ની સિદ્દીકિયોં કો સાંપ કા ન કાટના, કાટે તો ઝહ્ર કા અસર ન કરના ઔર આજ તક પાઉં કે અંગૂઠે મેં **તિલ** કા પાયા જાના યેહ સબ સરકારે રિસાલત મઆબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે મુબારક લુઆબ કે મો'જિઝાત હૈં)

ઝઈફી મેં યેહ કુવ્વત હૈ ઝઈફો[1] કો કવી કર દેં

સહારા લેં ઝઈફો અક્વિયા[2] સિદ્દીકે અકબર કા (ઝૌકે ના'ત)

સિદ્દીકે અકબર ને મ-દની ઑપરેશન ફરમાયા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને દિલ મેં ઈશ્કે રસૂલ કી શમ્અ જલાને ઔર અપના સીના મહબ્બતે રસૂલ કા મદીના બનાને કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ઈસ **મ-દની માહોલ** કી બ-ર-કત સે રાહે સુન્નત પર ચલને કી સઆદત ઔર **ફૈઝાને સિદ્દીકે અકબર** رضی اللہ تعالٰی عنہ કી બ-રકાત નસીબ હોંગી. સુન્નતોં કી તરબિય્યત કી

1 : કમઝોરોં 2 : કવી કી જમ્અ. તાકત વર

ખાતિર હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કા મા'મૂલ બનાઈયે, મ-દની મર્કઝ કે ઈનાયત ફરમૂદા નેક બનને કે નુસ્ખે "મ-દની ઈન્આમાત" કે મુતાબિક અપની ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુઝારિયે નીઝ રોઝાના રાત કમ અઝ કમ 12 મિનટ **ફિક્રે મદીના** કીજિયે ઔર ઉસ મેં મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર ફરમા લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ દોનોં જહાનોં મેં બેડા પાર હોગા. દા'વતે ઈસ્લામી કો કિસ કદર **ફૈઝાને સિદ્દીકે અકબર** رضی اللہ تعالٰی عنہ હાસિલ હૈ ઈસ કા અન્દાઝા ઈસ **મ-દની બહાર** સે લગાઈયે ચુનાન્ચે એક આશિકે રસૂલ કા બયાન અપને અન્દાઝ વ અલ્ફાઝ મેં પેશ કરને કી કોશિશ કરતા હૂં : હમારા **મ-દની કાફિલા** "નાકા ખારડી" (બલૂચિસ્તાન, પાકિસ્તાન) મેં સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે લિયે હાઝિર હુવા થા, મ-દની કાફિલે કે એક મુસાફિર કે સર મેં ચાર છોટી છોટી ગાંઠેં હો ગઈ થીં જિન કે સબબ ઉન કો **આધા સીસી** (યા'ની આધે સર) કા દર્દ હુવા કરતા થા. જબ દર્દ ઉઠતા તો દર્દ કી તરફ વાલે ચેહરે કા હિસ્સા સિયાહ પડ જાતા ઔર વોહ તકલીફ કે સબબ ઈસ કદર તડપતે કે દેખા ન જાતા. એક રાત ઈસી તરહ વોહ દર્દ સે તડપને લગે, હમ ને ગોલિયાં ખિલા કર ઉન કો સુલા દિયા. સુબ્હ ઉઠે તો હશ્શાશ બશ્શાશ થે. ઉન્હોં ને બતાયા કે اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ મુઝ પર કરમ હો ગયા, મેરે ખ્વાબ મેં સરકારે રિસાલત મઆબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મઅ ચાર યાર عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان કરમ બાલાએ કરમ ફરમાયા.

સરે બાલીં ઉન્હેં રહમત કી અદા લાઈ હૈ
હાલ બિગડા હૈ તો બીમાર કી બન આઈ હૈ

સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને મેરી જાનિબ ઈશારા

કરતે હુએ હઝરતે સય્યિદુના **સિદ્દીકે અકબર** رضی اللہ تعالٰی عنہ સે ફરમાયા : "ઈસ કા દર્દ ખત્મ કર દો." ચુનાન્ચે યારે ગાર વ યારે મઝાર સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ ને મેરા ઈસ તરહ **મ-દની ઑપરેશન** કિયા કે મેરા સર ખોલ દિયા ઔર મેરે દિમાગ મેં સે ચાર કાલે દાને નિકાલે ઔર ફરમાયા : "બેટા અબ તુમ્હેં કુછ નહીં હોગા." **મ-દની બહાર** બયાન કરને વાલે ઈસ્લામી ભાઈ કા કહના હૈ : વાકેઈ વોહ ઈસ્લામી ભાઈ બિલકુલ તન્દુરુસ્ત હો ચુકે થે. સફર સે વાપસી પર જબ ઉન્હોં ને દોબારા "ચેકઅપ" કરવાયા તો ડૉક્ટર ને હૈરાન હો કર કહા : ભાઈ ! કમાલ હૈ તુમ્હારે દિમાગ કે ચારોં દાને ગાઈબ હો ચુકે હૈં ! ઈસ પર ઉન્હોં ને રો રો કર **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કી બ-ર-કત ઔર ખ્વાબ કા તઝકિરા કિયા. ડૉક્ટર બહુત મુ-તઅસ્સિર હુવા. ઉસ અસ્પતાલ કે ડૉક્ટરોં સમેત વહાં મૌજૂદ 12 અફરાદ ને 12 દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કી નિય્યતેં લિખવાઈ ઔર બા'ઝ ડૉક્ટરોં ને અપને ચેહરે પર હાથોં હાથ **સરવરે કાએનાત** صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની યા'ની **દાઢી મુબારક** સજાને કી નિય્યત કી.

લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો | **સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો**
હૈ નબી કી નઝર કાફિલે વાલોં પર | **પાઓગે રાહતેં કાફિલે મેં ચલો**

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

હમ કો બૂ બક્ર ઉમર સે પ્યાર હૈ ان شاء اللہ અપના બેડા પાર હૈ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કો ઈખ્તિતામ કી તરફ લાતે હુએ સુન્નત કી ફઝીલત ઔર ચન્દ સુન્નતેં ઔર આદાબ બયાન કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં. તાજદારે રિસાલત,

શહન્શાહે નુબુવ્વત, મુસ્તફ़ા જાને રહમત, શમ્એ બઝમે હિદાયત, નોશએ બઝમે જન્નત صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફ़રમાને જન્નત નિશાન હૈ : જિસ ને મેરી **સુન્નત** સે **મહબ્બત** કી ઉસ ને મુઝ સે **મહબ્બત** કી ઔર જિસ ને મુઝ સે **મહબ્બત** કી વોહ **જન્નત** મેં મેરે સાથ હોગા. (مِشْكَاةُ الْمَصَابِيح ج ١ ص ٥٥ حديث ١٧٥)

સીના તેરી સુન્નત કા મદીના બને આકા
જન્નત મેં પડોસી મુઝે તુમ અપના બનાના

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

“ગેસૂ રખના નબિય્યે પાક કી સુન્નત હૈ” કે બાઈસ હુરૂફ़ કી નિસ્બત સે ઝુલ્ફ़ોં ઔર સર કે બાલોં વગૈરા કે 22 મ-દની ફૂલ

(1) ખા-તમુલ મુર-સલીન, રહ્‌મતુલ્લિલ આ-લમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મુબારક ઝુલ્ફ़ેં કભી નિસ્ફ़ (યા’ની આધે) કાન મુબારક તક તો (2) કભી કાન મુબારક કી લૌ તક ઔર (3) બા’ઝ અવકાત બઢ જાતીં તો મુબારક શાનોં યા’ની કન્ધોં કો ઝૂમ ઝૂમ કર ચૂમને લગતીં (الشمائل المحمدية للترمذى ص ١٨، ٣٠، ٣٤) (4) હમેં ચાહિયે કે મૌકઅ બ મૌકઅ તીનોં સુન્નતેં અદા કરેં, યા’ની કભી આધે કાન તક તો કભી પૂરે કાન તક તો કભી કન્ધોં તક ઝુલ્ફ़ેં રખેં (5) કન્ધોં કો છૂને કી હદ તક ઝુલ્ફ़ેં બઢાને વાલી સુન્નત કી અદાએગી ઉમૂમન નફ़્સ પર ઝિયાદા શાક (યા’ની ભારી) હોતી હૈ મગર ઝિન્દગી મેં એક આધ બાર તો હર એક કો યેહ સુન્નત અદા કર હી લેની ચાહિયે, અલબત્તા યેહ ખયાલ રખના ઝરૂરી હૈ કે બાલ કન્ધોં સે નીચે ન હોને પાએં, પાની સે અચ્છી તરહ ભીગ જાને કે બા’દ ઝુલ્ફ़ોં કી દરાઝી (યા’ની લમ્બાઈ) ખૂબ નુમાયાં હો જાતી હૈ લિહાઝા જિન દિનોં બઢાએં ઉન દિનોં ગુસ્લ કે બા’દ કંઘી કર કે ગૌર સે દેખ લિયા કરેં કે બાલ કહીં કન્ધોં સે

નીચે તો નહીં જા રહે (6) મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : ઔરતોં કી તરહ કન્ધોં સે નીચે બાલ રખના મર્દ કે લિયે **હરામ** હૈ (તસ્હીલન ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 21, સ. 600) (7) **સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : મર્દ કો યેહ જાઇઝ નહીં કે ઔરતોં કી તરહ બાલ બઢાએ, બા'ઝ સૂફી બનને વાલે લમ્બી લમ્બી લટેં બઢા લેતે હૈં જો ઉન કે સીને પર સાંપ કી તરહ લહરાતી હૈં ઔર બા'ઝ ચોટિયાં ગૂંધતે હૈં યા જૂડે (યા'ની ઔરતોં કી તરહ બાલ ઈકટ્ઠે કર કે ગુદ્દી કી તરફ ગાંઠ) બના લેતે હૈં યેહ સબ ના જાઇઝ કામ ઔર ખિલાફે શર-અ હૈં. **તસવ્વુફ** બાલોં કે બઢાને ઔર રંગે હુએ કપડે પહનને કા નામ નહીં બલ્કે હુઝૂરે અક્દસ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી પૂરી પૈરવી કરને ઔર ખ્વાહિશાતે નફ્સ કો મિટાને કા નામ હૈ. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 230) (8) ઔરત કા સર મુંડવાના હરામ હૈ. (ખુલાસા અઝ ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 664) (9) ઔરત કો સર કે બાલ કટવાને જૈસા કે ઈસ ઝમાને મેં નસરાની ઔરતોં ને કટવાને શુરૂઅ કર દિયે ના જાઇઝ વ ગુનાહ હૈ ઔર ઈસ પર લા'નત આઈ. શોહર ને ઐસા કરને કો કહા જબ ભી યેહી હુક્મ હૈ કે ઔરત ઐસા કરને મેં ગુનહગાર હોગી ક્યૂંકે શરીઅત કી ના ફરમાની કરને મેં કિસી કા (યા'ની માં બાપ યા શોહર વગૈરા કા) કહના નહીં માના જાએગા. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 231) (10) બા'ઝ લોગ સીધી યા ઉલટી જાનિબ માંગ નિકાલતે હૈં યેહ **સુન્નત** કે ખિલાફ હૈ (11) **સુન્નત** યેહ હૈ કે અગર સર પર બાલ હોં તો બીચ મેં માંગ નિકાલી જાએ (ઐઝન) (12) (સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે) બિગૈર હજ કભી સર મુંડવાના **સાબિત** નહીં (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 690)

(13) આજ કલ કૈંચી યા મશીન કે ઝરીએ બાલોં કો મખ્સૂસ તર્ઝ પર કાટ કર કહીં બડે તો કહીં છોટે કર દિયે જાતે હૈં, ઐસે બાલ રખના **સુન્નત** નહીં (14) **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : "જિસ કે બાલ હોં વોહ ઉન કા ઈકરામ કરે." (સુ-નને અબૂ દાવૂદ, જિ. 4, સ. 103, હદીસ : 4163) યા'ની ઉન કો ધોએ, તેલ લગાએ ઔર કંઘા કરે (15) હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને સબ સે પહલે મેહમાનોં કી **ઝિયાફત** કી ઔર સબ સે પહલે **ખતના** કિયા ઔર સબ સે પહલે **મૂંછ** કે બાલ તરાશે ઔર સબ સે પહલે **સફેદ બાલ** દેખા. અર્ઝ કી : ઐ રબ ! યેહ ક્યા હૈ ? અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા : "ઐ ઈબ્રાહીમ ! યેહ **વકાર** હૈ." અર્ઝ કી : ઐ મેરે રબ ! મેરા **વકાર** ઝિયાદા કર. (મુઅત્તા, જિ. 2, સ. 415, હદીસ : 1756) (16) **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 312 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**બહારે શરીઅત**" હિસ્સા 16 સફહા 224 પર હૈ : મહબૂબે રબ્બુલ ઈબાદ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત બુન્યાદ હૈ : "જો શખ્સ કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) સફેદ બાલ ઉખાડેગા કિયામત કે દિન વોહ **નેઝા** હો જાએગા જિસ સે ઉસ કો ભોંકા જાએગા." (كَنْزُ الْعُمَّال ج ٦ ص ٢٨١ رقــــم ١٧٢٧٦) (17) બુચ્ચી (યા'ની વોહ ચન્દ બાલ જો નીચે કે હોંટ ઔર ઠોડી કે બીચ મેં હોતે હૈં ઉસ) કે અગલ બગલ (યા'ની આસ પાસ) કે બાલ મુંડાના યા ઉખેડના બિદઅત હૈ. (ફતાવા આલમગીરી, જિ. 5, સ. 358) (18) ગરદન કે બાલ મૂંડના મકરૂહ હૈ. (ઐઝન, સ. 357) યા'ની જબ સર કે બાલ ન મુંડાએં સિર્ફ ગરદન હી કે મુંડાએં જૈસા કે બહુત સે લોગ ખત બનવાને મેં ગરદન કે બાલ ભી મુંડાતે હૈં ઔર અગર

પૂરે સર કે બાલ મુંડા દિયે તો ઈસ કે સાથ ગરદન કે બાલ ભી મુંડા દિયે જાએં. (બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 230) (19) ચાર ચીઝોં કે મુ-તઅલ્લિક હુક્મ યેહ હૈ કે દફ્ન કર દી જાએં, બાલ, નાખુન, હૈઝ કા લત્તા (યા'ની વોહ કપડા જિસ સે ઔરત હૈઝ કા ખૂન સાફ કરે), ખૂન. (ઐઝન, સ. 231, આલમગીરી, જિ. 5, સ. 358) (20) મર્દ કો દાઢી યા સર કે સફેદ બાલોં કો સુર્ખ યા ઝર્દ રંગ કર દેના મુસ્તહબ હૈ, ઈસ કે લિયે મહંદી લગાઈ જા સકતી હૈ (21) દાઢી યા સર મેં મહંદી લગા કર સોના નહીં ચાહિયે. એક હકીમ કે બકૌલ ઈસ તરહ મહંદી લગા કર સો જાને સે સર વગૈરા કી ગર્મી આંખોં મેં ઉતર આતી હૈ જો બીનાઈ કે લિયે મુઝિર યા'ની નુકસાન દેહ હૈ. હકીમ કી બાત કી તૌસીક યૂં હુઈ કે એક બાર સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ કે પાસ એક નાબીના શખ્સ આયા ઔર ઉસ ને બતાયા કે મૈં પૈદાઈશી અન્ધા નહીં હૂં, અફસોસ કે સર મેં મહંદી લગા કર સો ગયા જબ બેદાર હુવા તો મેરી આંખોં કા નૂર જા ચુકા થા ! (22) મહંદી લગાને વાલે કી મૂંછ, નિચલે હોંટ ઔર દાઢી કે ખત કે કનારે કે બાલોં કી સફેદી ચન્દ હી દિનોં મેં ઝાહિર હોને લગતી હૈ જો કે દેખને મેં ભલી મા'લૂમ નહીં હોતી લિહાઝા અગર બાર બાર સારી દાઢી નહીં ભી રંગ સકતે તો કોશિશ કર કે હર ચાર દિન કે બા'દ કમ અઝ કમ ઈન જગહોં પર જહાં જહાં સફેદી નઝર આતી હો થોડી થોડી મહંદી લગા લેની ચાહિયે.

હઝારોં સુન્નતેં સીખને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ દો કુતુબ (1) 312 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ બહારે શરીઅત હિસ્સા 16 ઔર (2) 120 સફહાત કી કિતાબ **"સુન્નતેં ઔર આદાબ"** હદિય્યતન હાસિલ કીજિયે ઔર પઢિયે. સુન્નતોં કી તરબિય્યત કા એક બેહતરીન ઝરીઆ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મ-દની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ભી હૈ.

લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો — સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો
હોંગી હલ મુશ્કિલેં કાફિલે મેં ચલો — ખત્મ હોં શામતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મન્કબતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رضی اللہ تعالٰی عنہ

યકીનન મમ્બએ ખૌફે ખુદા સિદ્દીકે અકબર હૈં
બિલા શક પૈકરે સબ્રો રિઝા સિદ્દીકે અકબર હૈં
નિહાયત મુત્તકી વ પારસા સિદ્દીકે અકબર હૈં
જો યારે ગારે મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર હૈં
તબીબે હર મરીઝે લા દવા સિદ્દીકે અકબર હૈં
અમીરુલ મુઅમિનીં હૈં આપ ઈમામુલ મુસ્લિમીં હૈં આપ
સભી અસ્હાબ સે બઢ કર મુકર્રબ ઝાત હૈ ઉન કી
ઉમર સે ભી વોહ અફઝલ હૈં વોહ ઉસ્માં સે ભી આ'લા હૈં
ઈમામે અહમદો માલિક, ઈમામે બૂ હનીફા ઔર
તમામી ઔલિયાઉલ્લાહ કે સરદાર હૈં જો ઉસ
સભી ઉ-લમાએ ઉમ્મત કે ઈમામો પેશવા હૈં આપ
ખુદાએ પાક કી રહમત સે ઈન્સાનોં મેં હર ઈક સે
હલાકત ખૈઝ તુગ્યાની હો યા હોં મૌજેં તૂફાની
ભટક સકતે નહીં હમ અપની મન્ઝિલ ઠોકરોં મેં હૈ
ગુનાહોં કે મરઝ ને નીમ જાં હૈ કર દિયા મુઝ કો
ન ઘબરાઓ ગુનહગારો તુમ્હારે હશ્ર મેં હામી

હકીકી આશિકે ખૈરુલ વરા સિદ્દીકે અકબર હૈં
યકીનન મખ્ઝને સિદકો વફા સિદ્દીકે અકબર હૈં
તકી હૈં બલ્કે શાહે અત્કિયા સિદ્દીકે અકબર હૈં
વોહી યારે મઝારે મુસ્તફા સિદ્દીકે અકબર હૈં
ગરીબોં બે કસોં કા આસરા સિદ્દીકે અકબર હૈં
નબી ને જન્નતી જિન કો કહા સિદ્દીકે અકબર હૈં
રફીકે સરવરે અર્ઝો સમા સિદ્દીકે અકબર હૈં
યકીનન પેશવાએ મુર્તઝા સિદ્દીકે અકબર હૈં
ઈમામે શાફેઈ કે પેશવા સિદ્દીકે અકબર હૈં
હમારે ગૌસ કે ભી પેશવા સિદ્દીકે અકબર હૈં
બિલા શક પેશવાએ અસ્ફિયા સિદ્દીકે અકબર હૈં
ફુઝૂંતર બા'દ અઝ કુલ અમ્બિયા સિદ્દીકે અકબર હૈં
ક્યૂં ડૂબે અપના બેડા નાખુદા સિદ્દીકે અકબર હૈં
નબી કા હૈ કરમ ઔર રહનુમા સિદ્દીકે અકબર હૈં
તબીબ અબ બસ મેરે તો આપ યા સિદ્દીકે અકબર હૈં
મુહિબ્બે શાફેએ રોઝે જઝા સિદ્દીકે અકબર હૈં

ન ડર અત્તાર આફત સે ખુદા કી ખાસ રહમત સે
નબી વાલી તેરે, મુશ્કિલ કુશા સિદ્દીકે અકબર હૈં

યેહ રિસાલા **(આશિકે અકબર)**

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ** دامت برکاتہم العالیہ ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ. મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ.

ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી યા ગ-લતી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)
: મક-ત-બતુલ મદીના :
અહમદ આબાદ.
only sms : MO. 9377111292 ,
e mail : makatabahind@gmail.com